

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Jaarverslag 2015

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Opgemaakt door:
Bert Veerman
KIMO Nederland en België
Oktober 2015

K I M O

NEDERLAND EN BELGIË

INDEX

	Blz:
1.0 Inleiding	4
2.0 Opdracht	5
2.1 Coördinatie	5
2.2 Regiegroep vergaderingen	5
2.3 Centraal overleg	6
2.4 Monitor programma Fishing for Litter	6
2.5 Monitor activiteiten GDV	6
2.6 Monitor effecten GDV	7
2.7 Onderhouden contacten participanten	7
2.8 Werven van nieuwe deelnemers	7
2.9 Opstellen tussentijds- en jaarverslag	8
2.10 Nieuwsbrieven	8
2.11 Jaarlijks eindrapport	8
3.0 Projecten	9
4.0 Internationaal	11
5.0 Conclusie en aanbeveling	12
6.0 Planning 2016	13
7.0 Contactpersonen	14
Bijlage I Activiteiten monitor	16
Bijlage II Verslag regiegroep vergadering 26 feb. 2015	32
Bijlage III Verslag regiegroep vergadering 27 mei 2015	35
Bijlage IV Verslag regiegroep vergadering 22 okt. 2015	39
Bijlage V Verslag Centraal overleg 9 jun. 2015	44
Bijlage VI Uitvoeringsplan	51

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

1.0 Inleiding

Zwerfvuil in zeeën en oceanen is door Europa erkend als een groeiend probleem met negatieve gevolgen voor het ecosysteem waaronder ook de sociale, economische en mogelijk gezondheidsaspecten. Er is steeds meer aandacht, zowel nationaal als internationaal, voor dit probleem bij de politiek, in de maatschappij en in de media. Europa heeft daarvoor de Europese Kader Richtlijn Marien vastgesteld waarin voor onder andere marien zwerfvuil in 2020 een Goede Milieu Toestand moet worden bereikt in de Europese wateren. Om te voldoen aan de uitvoering van de Nederlandse Mariene Strategie heeft de overheid onder andere Green Deals opgestart met als doel om het zwerfafval in de zeeën te verminderen. Inmiddels zijn Green Deals gesloten met de zeevaart, met kustorganisaties voor schone stranden en met de visserij.

De Green Deal Visserij voor een Schone Zee is met de ondertekening door twee ministers en 16 participanten op 20 november 2014 van start gegaan. De Green Deal zal in de periode 2015 tot 2020 invulling geven aan een maatregelenpakket waarbij specifiek aandacht wordt geschonken aan het sluiten van de afvalketen in de visserijsector. In potentie wordt er naar gestreefd om afval dat bedrijfsmatig en in de huishoudelijke sfeer aan boord van de vissersschepen ontstaat op een verantwoordelijke manier aan boord op te slaan en bij binnenkomst kan worden afgegeven en voor het merendeel ook wordt gerecycled. Daarnaast wordt in dit kader eveneens aandacht besteed aan het opgeviste afval uit zee. In de Green Deal Visserij voor een Schone Zee zijn daartoe de volgende vier doelen geformuleerd.

- De vissersschepen houden al het huishoudelijk afval (i), al het 'Fishing for Litter' afval (z) en al het afval uit de bedrijfsvoering en vistuig (3) apart aan boord en geven deze drie afvalstromen in de Nederlandse visserijhavens zoveel mogelijk apart af.
- In 2016 faciliteren vijf visserijhavens de aangeboden afvalstromen uit de visserij op toereikende wijzen zonder oponthoud voor de vissers. De drie afvalstromen worden apart ingezameld. In 2020 is dit uitgebreid naar alle Nederlandse visserijhavens.
- Het huidige Fishing for Litter' programma wordt gecontinueerd en de omvang wordt zo mogelijk uitgebreid.
- In 2020 wordt 95% van het afval uit de bedrijfsvoering en vistuig en 'Fishing for Litter' afval, dat door vissersschepen in Nederland aan wal wordt gebracht, gerecycled of nuttig toegepast.

Vanuit de overheid is aan KIMO Nederland en België de opdracht verleend om aan de centrale coördinatie van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee vorm en uitvoering te geven. De KIMO organisatie in Nederland is hier voor gevraagd mede omdat de doelstelling prima aansluit bij die van de KIMO organisatie. Bij de uitvoering van de coördinatie wordt nauw samengewerkt met Rijkswaterstaat Zee en Delta.

2.0 Opdracht

Door het ministerie I en M is aan KIMO Nederland en België opdracht verleend om uitvoering te geven aan de coördinatie van de uitvoering van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee en daarover jaarlijks te rapporteren. In dit kader is aan KIMO Nederland en België gevraagd de volgende werkzaamheden te verrichten:

1. Coördinatie van de uitvoering van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee
2. Het voorbereiden van drie regiegroep vergaderingen per jaar
3. Het voorbereiden van twee ledenvergaderingen (centraal overleg) per jaar
4. Het opstellen van een monitorprogramma m.b.t. het opgeviste zwerfvuil (Fishing for Litter)
5. Het onderhouden van contacten met de participanten
6. Het werven van nieuwe partners
7. Het opstellen van tussentijds- en een jaarverslag
8. Het verzorgen van nieuwsbrieven
9. Het jaarlijks opstellen van een eindrapport.

2.1 Coördinatie

De start van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee heeft plaatsgevonden op 20 nov. 2014 op het Forteiland in IJmuiden tijdens het symposium van het 15-jarig bestaan van KIMO Nederland en België. Een belangrijk onderdeel op dit symposium waren de ondertekeningen van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee en de Green Deal voor Schone Stranden. De coördinatie en de uitvoering van de ondertekening van de Green Deals is in samenwerking met RWS Zee en Delta en KIMO Nederland en België uitgevoerd. Vervolgens is in overleg met RWS Zee en Delta zowel een regiegroep als een centraal overleg ingesteld. Voor de Green Deal Visserij voor een Schone Zee is een uitvoeringsplan opgesteld. Zie bijlage VI.

2.2 Regiegroep vergaderingen

In januari 2015 is een regiegroep gevormd bestaande uit deelnemers uit de visserij, havens, afvalverwerkers, overheden en NGO's. De regiegroep geeft sturing en goedkeuring aan de acties die in het kader van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee worden uitgevoerd. In coöperatie tussen RWS Zee en Delta en KIMO Nederland en België worden de agenda en de stukken voor de vergaderingen voorbereid en rondgestuurd. De regiegroep heeft in 2015 op drie verschillende locaties, bij één van de partners, vergaderd:

- 26 februari 2015 bij RWS Zee en Delta te Rijswijk
- 27 mei 2015 bij Port of Den Helder in Den Helder,
- 22 oktober 2015 bij Bek en Verburg te Rotterdam.

Agenda's en verslagen zijn in bijlage bijgevoegd.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

2.3 Centraal overleg

Voor het centraal overleg worden alle ondertekenaars van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee uitgenodigd. In het centraal overleg vindt besluitvorming plaats en worden de acties en beleidslijnen uitgezet. Het centraal overleg heeft in 2015 twee keer vergaderd.

- 9 juni 2015 gemeentebestuur van Urk
- 26 november 2015 gemeente Harlingen

Agenda's en verslagen zijn in bijlage bijgevoegd.

2.4 Monitorprogramma Fishing for Litter

KIMO Nederland en België heeft de afgelopen jaren aandacht besteed aan de monitoring van het Fishing for Litter afval. Het afval uit verschillende havens wordt zes keer per jaar gemonitord. De monitoring vindt plaats op de afvalverwerkingslocatie bij de firma Bek en Verburg in het Botlekgebied te Rotterdam. Voor de monitor wordt gebruik gemaakt van OSPAR monitorlijsten. Van het Fishing for Litter project wordt jaarlijks een verslag gemaakt.

Afval wordt bij de firma Bek en Verburg in 24 verschillende fracties gescheiden en vervolgens voor 92 % opnieuw ingezet. Op deze wijze werkt KIMO nauw samen om de kringloop in het scheepsafval rond te maken. Eens in de drie jaar wordt in samenwerking tussen KIMO en de firma Bek en Verburg een openbare monitoring georganiseerd voor deskundigen, pers en belangstellenden. Speciaal in het Fishing for Litter project monitort KIMO het afval bij een aantal schepen waarbij gebruik wordt gemaakt van de locaties waar gevist wordt en een genummerde big bag. De combinatie van deze twee in combinatie met de monitoring geeft een nauwkeurig beeld waar de hotspots van afval op de Noordzee aanwezig zijn. Wij hebben het voornemen om in de komende jaren dit met een viertal schepen voort te zetten.

2.5 Monitoring activiteiten Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Om de voortgang van de activiteiten in de Green Deal Visserij voor een Schone Zee te kunnen volgen is een activiteiten monitoring opgezet. Deze monitor is nauw afgestemd met de monitoring in de Green Deal Schone Stranden. In deze monitor zijn alle aangedragen gegevens van de deelnemende partners vastgelegd en wordt de voortgang gecontroleerd. RWS Zee en Delta bewaakt de gegevens. Bijlage I presenteert de stand van zaken van de activiteiten tot en met september 2015. Over het jaar 2015 kan geconcludeerd worden dat er veel zaken in gang zijn gezet, dat betrokkenheid een belangrijke voorwaarde is om de toegezegde projecten ook daadwerkelijk gerealiseerd te krijgen. Controle vanuit de regiegroep is noodzakelijk.

2.6 Monitoring effecten Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Om de effecten te kunnen monitoren wordt gebruik gemaakt van het overzicht van methoden en data-analyses in de Nederland Beach Litter monitoring. Deze monitoring maakt deel uit van het OSPAR Beach Litter monitoring programma. Niet toeristische stranden worden gemonitord over een lengte 100 meter. Met deze methode worden 4 stranden 4x per jaar gemonitord op vaste locaties en vaste tijdstippen. Ook in andere landen in Noordwest Europa vindt een zelfde monitoring plaats. Het doel van deze monitoring is om Europees meer inzicht te verkrijgen omtrent de toestand van de Noordzee betreffende afval. Hierbij wordt gekeken naar veranderingen in hoeveelheid en samenstelling van het afval. Op deze wijze wordt meer inzicht verkregen, of de maatregelen om afval in zee terug te dringen, werken (dalende trend), of dat juist aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn om tot een goede milieutoestand van de Noordzee te komen in 2020.

2.7 Het onderhouden van de contacten met participanten

Vanuit de coördinatie worden contacten onderhouden zowel schriftelijk als mondeling met de participanten. Zo hebben er in 2015 verschillende overleggen met gemeenten, havens, vissers en afvalverwerkers plaatsgevonden.

2.8 Het werven van nieuwe deelnemers

Naast de 18 deelnemers aan de Green Deal Visserij voor een Schone Zee zijn contacten gelegd met verschillende actoren die een bijdrage kunnen leveren aan de doelstellingen van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee. Overleggen zijn gevoerd met de:

☺ Redersvereniging voor de zeevisserij	☺ ECNC
☺ Vissersbond	☺ SFAV
☺ Gemeente Sluis	☺ Zeeland Seaports
☺ Gemeente Texel	☺ Martens Cleaning

Een aantal van deze partijen heeft toegezegd de Green Deal mede te ondertekenen. Het ligt in het voorplan van het ministerie I en M, de regiegroep Green Deal Visserij voor een Schone Zee en KIMO om in 2016 een officieel moment te creëren voor een ondertekening. Daarnaast zal in 2016 gestreefd worden naar het vergroten van het aantal deelnemers aan de Green Deal Visserij voor een Schone Zee.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

2.9 Het opstellen van tussentijds- en jaarverslag

Zowel op de regiegroep vergaderingen als op het centraal overleg worden de leden van beide overleggen geïnformeerd over de voortgang, de ontwikkeling en uitkomsten van de projecten en de uitvoering van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee.

2.10 Het verzorgen van Nieuwsbrieven

Door KIMO Nederland en België is twee keer een nieuwsbrief geschreven. De eerste nieuwsbrief ging in op de vervuiling van zeeën en oceanen, een onderwerp dat steeds meer op de nationale en internationale agenda's wordt geplaatst. Overheden, onze samenleving en de verschillende gebruikers van de zeeën en oceanen willen een halt toeroepen aan de verdere vervuiling van het zeemilieu. Met de wens van de gebruikers, maatschappelijke organisaties en het grote publiek in gedachten wil de Rijksoverheid de betrokken partijen helpen om gezamenlijke stappen te zetten om het afval in zeeën en oceanen te verminderen. De overheid is van mening dat een Green Deal met de visserijsector en visserijhavens een goede stap is om op korte termijn te zorgen voor een verbetering van het zeemilieu. De tweede nieuwsbrief die in oktober 2015 verscheen gaat in op de organisatie binnen de Green Deal Visserij voor een Schone Zee en de projecten die in 2015 gepland of uitgevoerd zijn.

2.11 Het jaarlijks opstellen van een eindrapport

Eén van de verplichtingen die KIMO Nederland en België heeft is om ieder jaar een rapport te schrijven over de voortgang en organisatie in de Green Deal Visserij voor een Schone Zee. Het voor u liggende rapport geeft inzicht in de punten zoals deze voornoemd worden in de voorwaarden die door het ministerie IenM zijn geformuleerd in de opdrachtomschrijving voor de coördinatie Green Deal Visserij voor een Schone Zee. Het rapport is tot stand gekomen in samenspraak met het ministerie.

3.0 Projecten

Ter ondersteuning van de doelstellingen zijn en worden een aantal onderzoeken uitgevoerd dan wel voorbereid. Projecten die met financiële ondersteuning van het Rijk in deze Green Deal zijn of worden gerealiseerd zijn:

a) Onderzoek naar de opslag van huisvuil aan boord van visserijschepen en in havens

Dit onderzoek is uitgevoerd in het najaar van 2014 in de haven van IJmuiden.

De uitkomsten van het onderzoek zijn positief. Aan de boten zijn kleine big-bags geleverd waarin de grijze vuilniszakken worden geplaatst. De big-bags hebben een afmeting van 70 x 70 x 70 cm.

De bemanning van de deelnemende vissersschepen, de GO22 en GO26, ervaren meerdere voordelen van de wijze van opslag van de huisvuilzakken aan boord. Er zwerft minder afval aan boord en er is duidelijk een vaste plek waar huisvuil geborgen kan worden. Zeehaven IJmuiden is positief over de proef. Zij zien geen door meeuwen opengetrokken vuilniszakken op de kade bij de visafslag. Het afvoeren met een kleine vrachtauto voorzien van een kraan is eenvoudiger dan het afvoeren van losse vuilniszakken. Er is minder zwerfafval op de kade waardoor er ook minder zwerfafval in het water terecht komt. Hierdoor wordt het mariene milieu minder belast. In 2016 zal een vervolg worden gegeven aan dit onderzoek. Een eindrapport van het onderzoek uit 2014 is beschikbaar.

b) Het is Wel Pluis

Een onderzoek naar de inname van pluis dat ontstaat op schepen bij het vervangen van oud Pluis. Onderzocht wordt of het pluis goed gerecycleerd kan worden. Pluis wordt in de visserij gebruikt ter voorkoming van versnelde slijtage van de netten. Dit onderzoek vond plaats in de laatste vier maanden van 2015. Er wordt momenteel hardt gewerkt om dit project in 2016 uit te breiden naar andere havens in Nederland. Het onderzoek is gestart in september 2015 en is nog gaande. De eerste resultaten zijn positief. In totaal nemen in de haven van Oudeschild 10 vissersschepen deel aan dit onderzoek. Tijdens de eerste zes weken van de pilot is ca. 600 kg pluis ingezameld.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

c) Het inrichten van een voorbeeldhaven

In project gaat het om de inname en afvoeren van afvalstoffen uit de visserij welke ontstaat aan boord van de visserijschepen. In het kader van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee is voor visserijhaven Den Oever een plan opgesteld voor de inzameling en in ontvangst nemen van afvalstoffen waarbij aandacht wordt besteed aan vijf afvalstromen die aan boord van een vissersschip ontstaan:

- Huishoudelijk afval
- Scheep gebonden afval
- Fishing for Litter afval (voor deelnemers aan het Fishing for Litter project)
- Oude netten
- Pluis

De uitvoering zal in samenwerking met de haven Den Oever, gemeente Hollands Kroon, in 2016 worden uitgevoerd.

d) Het project "Netjes opruimen"

Dit project is eveneens een project binnen de Green Deal Visserij voor een Schone Zee waarin gezocht wordt naar een optimale inname van bedrijfs- en huishoudelijk afval in visserijhavens. Eén van de activiteiten is het opzetten van een landelijk meldpunt afvalinzameling met als doel een signalerende functie tbv concrete verbeteringen. Een andere activiteit betreft een informele gespreksronde met visserijondernemers op de havens, met als doel bewustwording en signaleren van knelpunten. Het project wordt uitgevoerd door VisNed. Dit project is in de tweede helft van 2015 van start gegaan en nog niet afgerond.

e) VisPluisVrij

Binnen VisPluisVrij wordt met vissers, materiaalexperts en andere betrokkenen gezocht naar alternatieven voor Pluis. Hierbij ligt de focus op drie oplossingsrichtingen: alternatieve materialen, alternatieve netontwerpen en gedragsverandering aan boord. VisPluisVrij is gestart in 2012 en een initiatief van VisNed, St. De Noordzee, het Ministerie van I&M en Wing. Begin 2015 zijn er meerdere alternatieve materialen getest, zowel in een zeewatertank als op zee. Op basis daarvan en een aanvullende inventarisatieronde met materiaalexperts zijn kansrijke bio-afbreekbare materialen geïdentificeerd (biodegradeerbare polymeren, leer en hout). Producenten hebben zich gecommitteerd aan de verdere ontwikkeling van deze materialen. Vanuit VisPluisVrij worden voor deze afbreekbare materialen eind 2015 praktijktests georganiseerd. Aanvullend daarop worden alternatieve netbeschermingsontwerpen getest en worden kansen en knelpunten rondom gedrag en afvalmanagement aan boord samen met vissers geïnventariseerd. In 2016 wordt een brede bijeenkomst georganiseerd waarin alle resultaten tot dan toe worden gepresenteerd.

f) Afvalbeheer in kleine zeehavens.

Dit onderzoek wordt mede gefinancierd door via het Visserijfonds/ EMFF. Uitvoering eind 2015/begin 2016. Studie zal overzicht geven van huidige afvalbeheer in kleine zeehavens en hoe dat verbeterd zal kunnen worden.

4.0 Internationaal

Het is de wens van de Nederlandse overheid om de Green Deals in Europa te introduceren. Voedsel- en grondstoffentekorten, door een wereldwijde economische groei en een grote toename van de wereldbevolking noopt ons tot veranderingen in denken en doen. Met de introductie van de Green Deals wil de Nederlandse overheid een weg inslaan die een verandering in denken en handelen met zich mee brengt dat moet leiden van een lineaire naar een groene circulaire economie. Om daar in voldoende mate resultaten mee te bereiken is het wenselijk om de Green Deals verder uit te dragen dan alleen in Nederland.

Om dit in gang te zetten zijn er bijeenkomsten georganiseerd door en bij het Ministerie I en M in Den Haag. Via het ministerie van I en M, RWS Zee en Delta is de Green Deal Visserij voor een Schone Zee onder de aandacht van de OSPAR gebracht. In september 2015 hebben Europese directeuren een bezoek aan Nederland gebracht om zich te laten informeren over de Green Deals. Door het ministerie van I en M en KIMO Nederland en België is tijdens één van de sessies een presentatie verzorgd over de Green Deal Visserij voor een Schone Zee.

KIMO Nederland en België heeft in 2015 de Green Deal Visserij voor een Schone Zee besproken met:

- Federplast, (overkoepelende organisatie van plastic producerende en verwerkende industrie in België)
- OVAM (Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest)
- De staatssecretaris voor de Noordzee in België, de heer B. Tommelein
- De voormalige vice premier van de Belgische overheid de heer J. van de Lanotte, thans schepen in Oostende.
- Binnen haar eigen netwerk van KIMO organisaties is in Europa de Green Deal besproken en gepromoot.
- In december 2014 heeft er een aparte bijeenkomst met KIMO Denemarken plaatsgevonden met als thema de samenwerking in de Green Deal Visserij.
- Op een bijeenkomst in mei 2015 op Corfu heeft KIMO een presentatie gehouden over het Fishing for Litter project en de Green Deal Visserij voor een Schone Zee voor de Universiteit en de vissersindustrie in Griekenland.

In samenwerking met een aantal participanten wordt door KIMO momenteel onderzocht of een Europees project onder Horizon 2020 mogelijk is. Zowel een nieuwsbrief als het Green Deal Visserij voor een Schone Zee document is in het Engels verschenen.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

5.0 Conclusies en aanbevelingen

2015 was het jaar waarin de Green Deal Visserij voor een Schone Zee van start is gegaan. Naast het opzetten van een organisatie met regie- en controle-instrumenten is een krachtig begin gemaakt met de uitvoering van diverse projecten in en voor de visserij. Duurzaamheid en vergroening zijn thema's die doormiddel van de Green Deal nog meer bewust moet worden binnen de visserij. Veel is er al gerealiseerd door de visserij-sector zelf en ook in samenwerking met andere partners zoals Fishing for Litter. Mede daarom en daardoor, wil men samen dit nog verder uitbouwen. Goede onderlinge coördinatie en uitvoering zijn essentieel om de bedoelde projecten te laten slagen

In 2015 zijn een aantal projecten in gang gezet waarbij de eindresultaten hoopgevend en naar de toekomst positiefperspectief bieden om de werkwijze van handelen binnen de visserijsector

samenwerking met de visserijsector, nog verder, waar mogelijk, positief te verbeteren. Een uitdaging in deze Green Deal is om de Green Deal Visserij voor een Schone Zee ook binnen andere landen in Europa te introduceren. Immers de uitvoering van het plan om de economie te veranderen van lineair in een groene circulaire economie vergt navolging in andere Europese landen om uiteindelijk de geformuleerde doelstelling in Europa te kunnen realiseren. Ook het vergroten van het aantal participanten in deze Green Deal zal leiden tot een groter draagvlak om te komen tot een veranderende economie. In 2015 zijn verschillende overleggen en bijeenkomsten georganiseerd waarbij de Green Deal Visserij voor een Schone Zee nadrukkelijk aan de orde is gesteld. Vanuit de Green Deal organisatie is de regiegroep en het centrale overleg belangrijk om het draagvlak te vergroten en een weg voor te bereiden die zal leiden naar een nog betere manier van denken bij de visserij, havens, bedrijfsleven en overheden. Aanbevelingen zijn:

- de positie van de Regiegroep versterken, in het bijzonder daar waar het gaat om de controle op de lopende projecten.
- De rol van het centraal overleg zal versterkt moeten worden.
- In 2016 zal ruim aandacht geschonken moeten worden om het aantal participanten verder uit te breiden.
- Ook is het noodzakelijk om de toegezegde acties van de participanten beter te bewaken.
- Een gedeelte van de georganiseerde vissers participeren in het project. Het is aan te bevelen dit uit te breiden naar alle visserijorganisaties.

6.0 Planning 2016

De ondertekenaars van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee willen in 2016 een bijdrage leveren om te voldoen aan de Nederlandse opgave vanuit de Kaderrichtlijn Mariene Strategie om zwerfvuil in de Noordzee afkomstig uit de visserijsector terug te dringen. Zo wil de organisatie in 2016 meer partijen betrekken bij deze Green Deal om zodoende meer draagvlak te creëren om de maritieme afvalkringloop verder te sluiten.

Vanuit de regelgroep willen wij dat doen door afvalpreventie, afvalmanagement in havens en aan boord van de visserij schepen te verbeteren en de afgiftemogelijkheid van verschillende afvalstromen vanuit de visserij in havens verder te optimaliseren. Daarnaast bestaat het voornemen om in 2016 en de jaren erna de kringloop aan land verder te sluiten door het scheepsafval uit de visserij zoveel mogelijk te recyclen. Omdat de reikwijdte van deze Green Deal grensoverschrijdend is vinden wij het wenselijk om de afspraken uit deze Green Deal internationaal verder uit te dragen om zodoende navolging te krijgen in andere landen in Europa. De Green Deal Visserij voor een Schone Zee staat niet alleen er bestaan verbindingen met het Ketenakkoord Kunststofkringloop en de Green Deal Scheepsafvalketen. Vanuit de regiegroep zullen in deze de ontwikkelingen worden gevolgd. Om de Green Deal Visserij voor een Schone Zee te ondersteunen heeft het ministerie het voornemen om in 2016 een bedrag beschikbaar te stellen voor cofinanciering van pilot projecten. Bij het indienen van een project moet rekening gehouden worden dat initiatiefnemers voor projecten zelf ook een bijdrage zullen gaan leveren bij projecten die worden ingediend.

Activiteiten in 2016

In 2014 en 2015 is binnen het project Green Deal Visserij voor een Schone Zee de organisatie, de monitoring en een aantal pilotprojecten in gang gezet.

- a. In 2016 zal dit verder vorm worden gegeven. Zo willen wij een nieuwe inventarisatie opstellen van projecten die onder de Green Deal Visserij voor een Schone Zee kunnen vallen. De samenwerking in Europa en OSPAR zal verder vorm worden gegeven zodat deze Green Deal (of in ieder geval de afspraken) ook in andere landen zal kunnen worden geïntroduceerd.
- b. Voor 2016 willen wij voorstellen om het vergaderrooster aan te passen de regiegroep vergadert drie keer per jaar, het centraal overleg twee keer per jaar.
- c. Een van de bijeenkomsten zal (Centraal) op het strand worden gehouden waarbij een bezoek aan een monitoring een onderdeel zou kunnen zijn. In deze context zullen de gegevens over gevonden visserijvoorwerpen tijdens het OSPAR strand monitoring door het Ministerie kunnen worden toegelicht.
- d. Opvolgen conclusies/aanbevelingen EMFF Kleine zeehavens onderzoek.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

7.0 Contactpersonen:

Coördinatie

KIMO Nederland en België,
De heer B. Veerman
Postbus 325
1940 AH Beverwijk
E-mail: info@kimonederlandbelgie.org

Begeleiding vanuit ministerie

RWS Zee en Delta,
mevrouw M. Erfeling
Postbus 556
3000 AN Rotterdam
E-mail: mareike.erfeling@rws.nl

Leden van de regiegroep

Mevr. A. Korf, voorzitter
Dhr. W. van Broekhoven, VisNed
Dhr. D. van Mullem, directeur Bek en Verburg
Dhr. K. Baas, Bek en Verburg
Mevr. A. van Santen, Port of Den Helder
Dhr. G.J. Reinders, Groningen Seaports
Dhr. A. de Boer, directeur, Rederij L. de Boer en Zn
Dhr. A. Vonk, TX1 C.P.O.
Dhr. M. Drijver C.P.O. & Beheergroep Texel
Mevr. M. Erfeling, adviseur RWS Zee en Delta (min I en M)
Dhr. B. Veerman, KIMO Nederland en België secretaris
Dhr. M. Mannaart, KIMO Nederland en België

Green Deal

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Bijlage 1) Activiteiten monitor.

Artikel	Partij	Betrokken partijen	Activiteit	
3			Afvalbeheer aan boord	
3a	Visned	ProSea	VisNed zet zich in om onder haar leden bewustwording van de afvalproblematiek en de oplossingen hiervoor te bewerkstelligen. De inspanning richt zich op het bevorderen van het aan boord opslaan en het apart aanleveren aan wal van huishoudelijk afval, 'Fishing for litter' afval en afval uit de bedrijfsvoering en vistuig inclusief pluiz.	
3b	KIMO	Zeehaven IJmuiden, visserijsector, Bek & Verburg	KIMO Nederland en België initieert in samenwerking met de visserijsector en met de Zeehaven IJmuiden N.V. in 2014 een pilot om te bepalen of het mogelijk is om te komen tot een standaard opslag voor het apart bewaren van huishoudelijk afval aan boord van de vissersschepen, door middel van een speciale bigbag. De pilot duurt drie maanden en is gereed in december 2014. Afhankelijk van de uitkomsten wordt aan deze pilot nog een vervolg gegeven. KIMO Nederland en België en de Zeehaven IJmuiden N.V ondersteunen bij een geslaagde pilot brede invoering in de Nederlandse visserij in 2015- 2016. De resultaten zullen internationaal ingebracht worden in het netwerk van KIMO Internationaal op EU en OSPAR niveau en in het project CleanSea.	
3c	Bek & Verburg, Zeehaven IJmuiden		Bek & Verburg B.V. en Zeehaven IJmuiden N.V. werken samen om de mogelijkheden voor apart opslaan en afvoeren van afval uit de bedrijfsvoering en vistuig te onderzoeken. Dit onderzoek is in 2015 gereed.	

Green Deal

	Aanvang	Einde	Stand van zaken en volgende stappen
	apr-15	2020	Deze actie gaat samen met andere acties rond het ontzorgen van vissers (betere faciliteiten etc). <i>Huishoudelijk afval</i> : VisNed werkt samen met andere GD partijen toe naar betere faciliteiten en naar meer bewustwording. <i>Netafval</i> : Werken toe naar ontvangstpunten in alle havens. Concreet project 'Netjes opruimen' (sep-dec 2015): kajuitgesprekken en opzetten van centraal Meldpunt Visserijafval Inzameling, een goedkope laagdrempelige manier om meldingen door te geven door middel van een mobiel nummer.
	1-okt-14	dec. 2014	De pilot is afgerond. Het eindrapport met aanbeveling is geschreven en werd in januari 2015 aan het ministerie aangeboden. Kleine bigbags werden door de vissers en de havens als goede opslagmogelijkheid voor huishoudelijk afval ervaren. Volgende stap : Pilot uitbreiden in IJmuiden/ Den Oever.
	mrt-15	2016	Pilot is zeer positief ontvangen door de haven en door de visserijsector. Er moet nu onderzocht worden met Zeehaven IJmuiden hoe dit financieel voortgezet kan worden.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Artikel	Partij	Betrokken partijen	Activiteit	
3			Afvalbeheer aan boord	
3d	Gemeenten Urk en Den Haag		Gemeente Urk en Gemeente Den Haag communiceren actief in de eigen gemeente naar de visserijsector om de deelname daarvan aan deze Green Deal te stimuleren	
3e	ProSea	Visserijsector, visserijscholen	ProSea verzorgt van 2015 t/m 2020 educatieve activiteiten voor vissers om bewustwording over duurzaamheid te stimuleren. ProSea organiseert jaarlijks de vierdaagse cursus 'Vissen met toekomst' op de Nederlandse visserijscholen en een workshop voor praktiserende vissers. Actuele uitdagingen op zee, zoals de omgang met vast afval, zijn vast onderdeel van deze educatieve activiteiten.	
3f	ProSea, Ministeries I en M en EZ	Ministerie OCW, visserijscholen	EZ en IenM spannen zich ervoor in dat, in overleg en met instemming van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, en in nauwe samenwerking met de visserijscholen en de sector, voor 2018 het thema duurzaamheid, inclusief vast afval, structureel in te bedden in de kwalificatiedossiers 'Stuurman werktuigkundige SW 6' en 'Visserijofficier' van het reguliere MBO onderwijs in de visserij.	
3g	ProSea		ProSea onderzoekt voor 2020 hoe educatieve initiatieven over duurzaamheid voor actieve vissers ook structurele inbedding in de sector kunnen vinden.	
4			Onderzoek naar duurzame alternatief voor pluiz	
4a	Visned	Materiaalexperts, Stichting de Noordzee, visserijsector, WING	VisNed zet zich in om samen met materiaalexperts, Stichting De Noordzee en andere (vistuig)experts uit binnen- en buitenland, indien mogelijk, betaalbare alternatieven voor het gebruik van pluiz te ontwikkelen.	

Green Deal

	Aanvang	Einde	Stand van zaken en volgende stappen
	2015	2017	Gemeente Urk: Op dit moment is een actie in voorbereiding waarbij een mailing aan de hele Urker vloot wordt gestuurd om a) informatie te verschaffen over de green deal en over fishing for litter en b) te stimuleren dat er aan dit programma wordt deelgenomen.
	2015	2017	Duurzaamheidskursus 'vissen met toekomst' wordt dit jaar weer gegeven. Daarnaast: ism sector wordt een workshop voor actieve vissers georganiseerd. Hierbij wordt zwerfvuil gekoppeld aan andere onderwerpen. Ideeën en input zijn welkom! Tipp: vissers meelaten lopen bij strandopruiming/ strandmonitoring.
	2015	31-mei-16	Prosea gaat in opdracht van EZ aan de slag met het actualiseren en ontwikkelen van lesmateriaal en lesprogramma's over duurzaamheid. ProSea heeft al met de sector gesproken om behoefte en informatie te checken. Volgende week bijeenkomst met docenten.
		2020	Loopt parallel met actie 3f
			2014: breed ideeën verzamelen en expertsessies hebben plaatsgevonden. 1) Praktijktests waarbij 15 kansrijke materialen zijn getest. 2) Liften kuil van net zodat kuil niet over bodem sleept. 3) Bewustwording- afvalmanagement aan boord. 2015: vervolg. Effectiviteit en afbreekbaar voor alternatieve materialen. Kuil liften: Voor 2 van de concepten bouwtekeningen maken. Bewustwording/ afvalmanagement: koppelen aan andere aspecten. Inhoud leveren voor OSPAR.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Artikel	Partij	Betrokken partijen	Activiteit	
5			Afvalbeheer in vissershavens	
5a	Deelnemende havens	Ism visserijsector en inzamelaars (VisNed, Bek & Verburg, Main)	Visserijhavens hebben in 2016 hun organisatie zo vorm gegeven dat de drie afvalstromen na het afmeren apart kunnen worden afgegeven.	
5b	Rijksoverheid	visserijsector, deelnemende havens	Rijksoverheid stelt in samenwerking met Visserijhavens en met de visserijsector in 2015 best practices op voor ontvangstvoorzieningen voor afvalstromen in visserijhavens. Hierbij wordt rekening gehouden met financiële haalbaarheid van de voorzieningen.	
5c	Deelnemende havens	Visserijsector	“Visserijhavens optimaliseren, rekening houdend met de onder 5(b) genoemde best practices, tot 2020 de inzamelstructuur voor de visserij en verwerken dit in het havenafvalplan voor visserijhavens (VisHAP). Aanpassingen gebeuren in afstemming met de visserijsector. Een belangrijk onderwerp in deze afstemming is de financiering. Best practices kunnen inhouden: • Voldoende ontvangstvoorzieningen; • Ontvangstvoorzieningen staan op strategische plaatsen zodat de afstand tussen het schip en de voorziening acceptabel is, of voorzieningen worden bij het schip geplaatst als het binnenkomt; • Ontvangstvoorzieningen met afsluiting, mogelijk is een elektrische sleutel; • Regelmatig legen van ontvangstvoorzieningen; • Apart inzamelpunt voor netten.”	
5d	Deelnemende havens		Visserijhavens informeren in 2020 vissersschepen bij binnenkomst over de afvalinname.	

Green Deal

	Aanvang	Einde	Stand van zaken en volgende stappen
		2016	In de havens Den Helder en Den Oever worden afvalstromen apart afgegeven. In de haven van Scheveningen wordt het afval al apart afgegeven. In Delfzijl/ Eemshaven kunnen afvalstromen apart worden afgegeven (geldt waarschijnlijk ook voor Lauwersoog). In de overige havens zijn deze mogelijkheden er al maar worden deze nog niet uitgevoerd.
		2015	Studie 'scheepsafvalbeheer in kleine havens' (EMFF) zal in 2015 nog uitgevoerd worden (ook SFaV betrekken). Groningen Seaports denk na/ zoekt toepassingen voor nuttige toepassingen voor oude (dan wel afval van) visnetten - Lauwersoog idem.
	2015	2020	Stappen in 2015: Voorbeeldhaven Den oever en pilot en EMFF studie. NV Port of Den Helder: Voldoende ontvangstvoorzieningen op strategische plaatsen; regelmatige lediging. Groningen Seaports onderschrijft nog steeds deze doelstelling en staat niet negatief tegenover het voorstel van Den helder (hieronder). 2016 plaatst de Zeehaven Groningen meer containers om afgifte van huisvuil laagdrempeliger te maken. Voorstel Den Helder: streven is: in 2017 beschikken alle visserijhavens over een Visserij havenafvalplan waarin de inzameling en financiering is opgenomen.
			gebeurt al

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Artikel	Partij	Betrokken partijen	Activiteit	
6			Fishing for litter	
6a	KIMO	Visserijsector, VisNed, havens, inzamelaars (Bek & Verburg, Main)	KIMO Nederland en België continueert het 'Fishing for litter' programma. Indien haalbaar wordt het project uitgebreid.	
6b	IenM	KIMO	IenM stelt een jaarlijkse financiële bijdrage beschikbaar aan KIMO Nederland en België, waarmee deze de coördinatie van het 'Fishing for litter' programma zal uitvoeren.	
6c	Haven Scheveningen, Haven Den Oever, Havens Harlingen, Groningen Seaports en Zeehaven IJmuiden N.V		Haven Scheveningen, Haven Den Oever, Havens Harlingen, Groningen Seaports en Zeehaven IJmuiden N.V. continueren de deelname aan het 'Fishing for litter' programma. Haven Scheveningen, Haven Den Oever, Havens Harlingen, Groningen Seaports en Zeehaven IJmuiden N.V. voorzien vanuit de haven deelnemende schepen wekelijks van bigbags die meegenomen worden op zee. Deze havens voeren de, bij terugkomst in de haven op de kade geplaatste, bigbags af.	
6d	Gemeente Urk en Gemeente Den Haag		Gemeente Urk en Gemeente Den Haag spannen zich ervoor in dat de deelname aan het 'Fishing for Litter' programma wordt uitgebreid.	
6e	Havens Harlingen, Haven Den Oever en Zeehaven IJmuiden	KIMO	Havens Harlingen, Haven Den Oever en Zeehaven IJmuiden N.V. continueren de deelname in het CleanSea project. Het ingenomen afval wordt apart gewogen en gemonitord. Het CleanSea project loopt nog tot 2016.	

Green Deal

	Aanvang	Einde	Stand van zaken en volgende stappen
	2014	2020	KIMO is met het continueren en met de uitbreiding van F4L bezig. Niet in alle havens loopt het optimaal. Volgende stap: rapport over de toekomst van F4L in Nederland eind juni af. VisNed is bereid om KIMO met F4L in de zuidelijke havens te helpen.
	2014	2020	Actie loopt
	2014	2020	Haven Den Helder (via Main) continueert deelname 'Fishing for litter'
			Gemeente Urk: zie toelichting actie 3d
		2016	Loopt, Haven Den Oever neemt deel in het project waarin het aangelande vuil van de WR 160 wordt gemonitord.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Artikel	Partij	Betrokken partijen	Activiteit	
7			Afvalverwerking	
7a	Bek & Verburg	Zeehaven IJmuiden,	Bek & Verburg B.V. biedt in 2015 in Zeehaven IJmuiden N.V. en in Haven Scheveningen voorzieningen aan om de drie afvalstromen apart in te nemen. Bek & Verburg B.V. spant zich ervoor in dat dit in 2016 is uitgebreid naar in totaal vier havens.	
7b	MAIN	Port of Den Helder	MAIN B.V. biedt in 2015 in Port of Den Helder voorzieningen aan om de drie afvalstromen apart in te nemen.	
7c	Bek & Verburg	Haven Vlissingen, Zeehaven IJmuiden, Haven Scheveningen	Bek & Verburg B.V. verzorgt vanaf 1 januari 2015 de inname, het wegen en monitoren van het 'Fishing for litter' afval uit de haven van Vlissingen, Zeehaven IJmuiden N.V. en in Haven Scheveningen.	
7d	Bek & Verburg	Havens Harlingen, Haven Den Oever en Zeehaven IJmuiden	Bek & Verburg B.V. neemt het 'Fishing for Litter' afval afkomstig van schepen die participeren in het CleanSea project in Havens Harlingen, Haven Den Oever en Zeehaven IJmuiden N.V. apart in en weegt en monitort het afval.	
7e	Bek & Verburg	KIMO, Zeehaven IJmuiden	Bek & Verburg B.V. neemt deel aan onderzoeken om afvalstromen apart in te zamelen. Bek & Verburg B.V. neemt als eerste stap deel aan de haalbaarheidsstudie van KIMO Nederland en België om te komen tot een standaard-opslag van huishoudelijk afval aan boord van de vissersschepen GO 22 en 26 (gereed eind 2014).	
7f	Gemeente Hollands Kroon, CIV Den Oever	Visserijsector	Gemeente Hollands Kroon en de Coöperatieve In- en Verkoop Vereniging Den Oever (CIV Den Oever) zetten in samenwerking met de visserijsector het recyclen van oude vissersnetten via het Healthy Seas project voort. Verwacht wordt dat 30 ton netten per jaar wordt ingenomen en verwerkt.	

Green Deal

	Aanvang	Einde	Stand van zaken en volgende stappen
	2015	2016	In de haven van Scheveningen loopt dit al reeds. In Zeehaven IJmuiden is er een pilot geweest om dit afval apart in te nemen. Dit is goed verlopen; er moet nu gekeken worden hoe dit financieel kan worden ondersteund
		2015	Gebeurt al
		2015	Gebeurt al
		2015	Gebeurt al
		eind 2014	Pilot is zeer positief ontvangen door de haven en door de visserijsector. Er moet nu onderzocht worden met Zeehaven IJmuiden hoe dit financieel voortgezet kan worden.
			Loopt goed. Den Helder? Volgens VisNed kan een volgende stap zijn om met Texel samen te werken. Haven Den Oever zamelt netten in in samenwerking met Healthy Seas en de CIV voor recycling.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Artikel	Partij	Betrokken partijen	Activiteit	
8			Monitoring	
8a	IenM, Stichting de Noordzee		Voor monitoring van de acties wordt gebruik gemaakt van de nationale strandmonitoring onder de KRM, zoals uitgevoerd door Stichting De Noordzee. Deze gegevens zeggen iets over hoeveelheden afvalitems, herkomst van het afval en trends. Trends voor visserijafval worden in samenspraak met de partijen bepaald.	
8b	KIMO		KIMO Nederland en België stelt in 2015 een monitoringsprogramma op waarmee de effectiviteit van de Green Deal kan worden gemeten. Dit monitoringsprogramma wordt met ingang van 2016 operationeel.	
9			Overige inzet en acties Stichting de Noordzee	
9a			Stichting De Noordzee deelt de best practices voor afvalbeheer aan boord en in havens die in 3(b) en 5(b) genoemd zijn met haar collega-NGO's in Europa.	
10			Overige acties Zeehaven IJmuiden NV	
10a	Zeehaven IJmuiden		Zeehaven IJmuiden N.V. legt voor de pelagische visserij schepen die in de Haringhaven liggen afge-meerd voor 1 april 2015 een walstroomvoorziening aan.	
11			Overige acties Groningen Seaports	
11a	Groningen Seaports		Groningen Seaports spant zich in om vissersschepen welke liggen aan de wachtsteigers, gebruik te laten maken van walstroom.	

	Aanvang	Einde	Stand van zaken en volgende stappen
			Monitoring loopt. SdN doet dit in opdracht van het Ministerie IenM. IenM is voor de monitoring verantwoordelijk. Betrouwbaarheid van de gegevens zijn belangrijk als in de toekomst targets hieraan worden gekoppeld.
		2015	Monitoring gebeurt door deze monitoringstabel en door gebruik te maken van OSPAR strandmonitoring.
			Op donderdag 25 juni 2015 heeft gedeputeerde Tj. Talsma van de Provincie Noord – Holland de walstroomvoorziening aan de Kotterkade voor de hektrawlers van de rederijen Vrolijk en Parlevliet en Van der Plas in gebruik genomen. Vanaf genoemde datum gebruiken de hektrawlers walstroom en is hun haven- c.q. generatorset uitgeschakeld, waardoor de geluids- en andere emissies zijn teruggedrongen.
			Bij NV Port of Den Helder maken (bijna) alle visserij schepen gebruik van walstroom.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Artikel	Partij	Betrokken partijen	Activiteit	
12			Overige inzet en acties Rijksoverheid	
12a	Rijksoverheid		Rijksoverheid verkent de nationale mogelijkheden voor (co)financiering en belastingvoordelen van, in het kader van deze Green Deal geïnitieerde projecten.	
12b	Rijksoverheid		Rijksoverheid spant zich in om Europese Fondsen ter ondersteuning van de Green Deal in te zetten.	
12c	Rijksoverheid, KIMO		Rijksoverheid en KIMO Nederland en België spannen zich in om ook andere belanghebbenden, bijvoorbeeld lokale overheden, bij de Green Deal te betrekken.	
12d	IenM		IenM stelt een jaarlijkse financiële bijdrage beschikbaar aan KIMO Nederland en België voor de centrale coördinatie van de Green Deal.	
12e	Rijksoverheid		Rijksoverheid spant zich in om de ervaringen met betrekking tot deze Green Deal bij andere Noordzeelanden onder de aandacht te brengen en te promoten.	

Green Deal

	Aanvang	Einde	Stand van zaken en volgende stappen
	2014	2020	Loopt.
	2014	2020	Loopt. Aanvragen in voorbereiding: EMFF studie Scheepsafvalbeheer in kleine Nederlandse zeehavens. In 2016 verkennen van overige mogelijkheden EMFF.
	2014	2020	Loopt ism ondertekenaars.
			Loopt.
	2014	2020	Bij de OSPAR werkgroep mariene zwerfvuil op 17/18 juni in Portugal werd de Green Deal als goed praktijkvoorbeeld ingebracht.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Artikel	Partij	Betrokken partijen	Activiteit	
12			Afvalverwerking	
12f	Rijksoverheid	OSPAR landen	Rijksoverheid zet haar nationale en internationale netwerk in zodat kennis over het sluiten van de visserijafvalkringloop uitgewisseld en geëvalueerd kan worden en opdat de acties die in deze Green Deal zijn afgesproken mogelijk internationaal navolging kunnen vinden. Dit zal o.a. in het kader van het RAP Marine Litter van OSPAR plaatsvinden.	
13			Overige inzet en acties KIMO NI Be	
13a	KIMO		KIMO Nederland en België verzorgt de centrale coördinatie van deze Green Deal.	
13b	KIMO	KIMO International, KIMO Denemarken, Rijksoverheid, ProSea	KIMO Nederland en België brengt deze Green Deal onder de aandacht van de leden van KIMO International en bereidt in samenwerking met de Rijksoverheid en ProSea een internationaal project voor. KIMO Nederland en België zoekt hierin samenwerking met KIMO Denemarken.	

Green Deal

	Aanvang	Einde	Stand van zaken en volgende stappen
			"
			Loopt
			KIMO in contact geweest met collega KIMO's. Vanuit KIMO projectvoorstel ingediend bij Interreg. Er lopen gesprekken met de Belgische overheid (OVAM). Hierbij worden IenM en ProSea betrokken. Indienen 1 januari 2016.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Bijlage II) Verslag regiegroep vergadering 26 februari 2015

aanwezig:

Voorzitter, mevrouw A. Korf, Bek en Verburg, de heer K. Baas, Bek en Verburg, de heer D. Van Mullem, Port of Den Helder, mevrouw A. van Santen, Groningen Seaports, de heer G.J. Reinders, Rederij L. de Boer en Zn, de heer A. de Boer, RWS Zee en Delta, mevrouw M. Erfeling, VisNed, de heer W. van Broekhoven, KIMO Nederland en België, de heer B. Veerman (coördinator), KIMO Nederland en België, de heer M. Mannaart.

Verslag

- 1) Opening de voorzitter, mevr. A. Korf opent de vergadering en heet allen van harte welkom. Zij bedankt het ministerie voor het beschikbaar stellen van de accommodatie.
- 2) Voorstelronde
- 3) Mededelingen
 - De voorzitter mevr. Korf geeft aan dat het van belang is dat een aparte notulist zal worden meegenomen naar volgende overleggen. De vergadering stemt hiermee in.
 - De heer De Boer geeft aan dat vanwege het belang van de visserij in de Green Deal er meer vissers bij de regiegroep betrokken zouden moeten worden. De vergadering is het hier mee eens. Vooruitlopend heeft de heer De Boer enige vissers benaderd. De heer M. de Drijver van CPO Texel is bereid deel te nemen aan de regiegroep. De heer Drijver zal door het secretariaat worden benaderd. De voorzitter stelt voor om de samenstelling van de regiegroep aan te passen en aan te vullen met de heer Drijver, de heer K. Baas en de heer M. Mannaart van KIMO Nederland en België.
 - Mevrouw Erfeling vertelt dat in opdracht van het Ministerie door ProSea een film van drie minuten is gemaakt over het probleem en de aanpak van zwerfvuil op zee uit perspectief van de visserij. Er bestaat ook een film over het probleem en microplastic. Mevrouw Erfeling zal de film via We Transfer met de deelnemers van de regiegroep delen.
 - De heer van Mullem wil graag geïnformeerd worden over de inzameling van scheepsafvalstoffen in Den Helder. Hij vraagt zich af hoe het met de continuïteit is. Mevrouw van Santen zegt hierop dat in de haven van Den Helder al vanaf 2005 een VisHAP operationeel is. Zij wil bij het overleg graag ook SFAV betrekken omdat zij van mening is dat het SFAV naast de inzameling van Annex I en Annex V- huisvuil van de visserij in zou moeten nemen. De SFAV is op grond van artikel 9 van het Besluit havenontvangstvoorzieningen, juncto artikel 11 van de Regeling havenontvangstvoorzieningen aangewezen als rechtspersoon (vertegenwoordiger van de visserij).
 - De heer Reinders wijst erop dat verschillende partijen (Groningen Seaports, Port of Den Helder, Bek & Verburg) naast deze Green Deal van de green deal Scheepsafvalketen hebben ondertekend en dat het handig is dit in een route aan te vliegen.

Green Deal

- Mevrouw Erfeling heeft de volgende mededelingen:
 - a) uit het visserijfonds is € 30.000,- aangevraagd voor een studie naar “scheepsafval beheer in kleine Nederlandse zeehavens”. Het onderzoek zal door een extern bureau worden uitgevoerd.
 - b) € 40.000,- euro wordt beschikbaar gesteld voor een verder onderzoek naar vervanging van Pluis.
 - c) In totaal is er dit jaar nog € 20.000 – 30.000 euro over voor de uitvoering van de Green Deal. Dit geld is beschikbaar voor de medefinanciering van kleine pilots en/of onderzoeken.
 - d) Het Green Deal proces en het onderzoek naar Pluis wordt onder de aandacht van de OSPAR gebracht.
- De heer Veerman deelt mee dat:
 - a) Een student van de IVM VU een onderzoek zal doen naar de Green Deals Scheepsafvalketen en de Visserij voor een Schone Zee.
 - b) Met een student van de Radboud Universiteit wordt gesproken over een onderzoek naar gedrag Fishing for Litter/ Green Deals.
 - c) In het Europees FP7 project, CleanSea zal in het einddocument (Policy Paper) de Green Deal worden aanbevolen.

De heer Veerman legt naar aanleiding van een vraag uit: dat de samenstelling van de regiegroep zodanig is dat alle doelgroepen zijn vertegenwoordigd. De regiegroep besluit dat de definitieve besluitvorming plaatsvindt in het centraal overleg.

4) Uitvoeringsplan Green Deal Visserij voor een Schone Zee

De heer Baas zegt dat bij het inzamelen van huishoudelijk afval ook geld gereserveerd moet worden. De heer Reinders geeft aan dat door het MARPOL-verdrag iedere haven verplicht is om voorzieningen te hebben om afvalstoffen in te nemen en dat voor huishoudelijk afval niet apart geld gereserveerd moet worden.

De heer de Boer zegt dat hij het document samen met de heer Drijver zal doornemen en binnen een week commentaar zal geven.

Ad c) De voorzitter hecht er waarde aan dat besluitvorming unaniem plaatsvindt. Besluiten moeten minimaal met ruime meerderheid worden genomen. Mocht een van de partijen niet aanwezig kunnen zijn dan graag van te voren op en aanmerkingen aanleveren bij het secretariaat. Besloten wordt een apart kopje onder ad c) te plaatsen over de besluitvorming. Wordt terug gekoppeld met de regiegroep. De heer Broekhoven vindt dat knelpunten die worden gesignaleerd in het project moeten worden meegenomen.

Mevrouw van Santen vindt dat er een koppeling zou moeten bestaan tussen de jaarlijkse verplichte HOV rapportage aan het ministerie van I en M en de monitoring. Overleg hierover vindt bilateraal plaats tussen Post of Den Helder en KIMO Nederland en België voor het formuleren van tekst.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Ad d) Aanvullen achter punt twee dat iedere haven op grond van het Besluit havenontvangstvoorzieningen moet beschikken over een VisHAP.

Ad e) Besloten wordt dat er eens per jaar verslag van voortgang van de monitoring en de stand van zaken wordt opgemaakt (jaarverslag) en niet halfjaarlijks. De heer van Broekhoven wil de knelpunten uit het huidige systeem meenemen in de monitoring. Het secretariaat koppelt dit met hem terug voor een juiste weergave. Mevrouw van Santen wijst erop dat de HOV rapportage ook gebruikt kan worden om de effectiviteit te evalueren.

Ad g) toevoegen in 1e alinea minimaal eens per jaar enz.

Ad h) Het moet mogelijk zijn dat op ieder moment een ondertekening van de Green Deal wordt gerealiseerd. Dit hoeft niet perse eens per jaar. Wel is het goed om vanwege bekendheid en promotie ieder jaar een officieel tekenmoment te nemen. De ondertekening is niet alleen in 2015 maar in ieder jaar.

Ad i) Eens per jaar wordt er een jaarverslag opgesteld. Voor de voortgang wordt voor iedere vergadering een overzicht gemaakt.

5) Lopende projecten

Een van de eerst lopende project is het onderzoek naar het opslaan van afval aan boord van visserij schepen en de afvoer daarvan in de haven. Het onderzoek heeft de laatste drie maanden van 2014 plaatsgevonden in de haven van IJmuiden met twee schepen. De resultaten zijn positief. D.m.v. een kleine big bag zijn de huisvuil zakken aan boord opgeslagen. Bij aankomst in de haven wordt de big bag op de kade geplaatst. Zowel op het schip is de opslag goed bevallen als ook het afvoeren van het afval in de haven. Het aanvreten door meeuwen wordt hierbij voorkomen. Er zal voor een wat groter onderzoek een plan worden opgesteld voor de Zeehaven IJmuiden.

Het rapport met aanbevelingen is te verkrijgen bij het secretariaat.

Bijlage II

De heer van der Linden is niet meer werkzaam bij MAIN. Secretariaat zal nagaan wie hem opvolgt.

Bijlage III

De heer Veerman geeft aan dat het werven van nieuwe partijen stapsgewijs zal gebeuren. In 2015 zullen sommige havens (Haven Vlissingen, Haven Stellendam), de Redersvereniging en de Visserijbond benaderd worden. Mevrouw van Santen zegt dat lang niet alle visserijhavens beschikken over een VisHAP. Zij zal samen met de heer Veerman een bezoek brengen aan de gemeente Texel voor de haven van Oudeschild waar in het weekend de schepen uit Texel liggen afgemeerd. De heer Reinders vraagt waarom Terschelling op de lijst staat, volgens hem komen daar geen vissersschepen. De heer Veerman geeft aan dat Terschelling beschikt over een garnalen vloot die in het weekend op West in Terschelling ligt. Mevrouw van Santen geeft aan dat de SFAV op de lijst ontbreekt. RWS Zee en Delta en KIMO Nederland en België zullen een overleg arrangeren met Visserijbond en het Jongeren-netwerk Visserij.

Bijlage IV

Van de groepsleden wordt een aanvulling verwacht van het activiteiten overzicht

6) Monitoringsplan

Mevrouw Erfeling geeft uitleg over de opzet van het monitoringsplan. In het plan wordt de zelfde notatie gebruikt als bij de Green Deal Scheepsafvalketen. De vergadering stemt in met deze opzet en geeft aan dat op het centraal overleg op 9 juni 2015 de voortgang aan de orde komt. De monitoringtabel wordt door Mevrouw Erfeling bijgehouden.

Met de heer Broekhoven wordt door het secretariaat contact opgenomen over de aanvullingen.

De monitortabel zal naar alle partijen worden gezonden met daarbij afzonderlijk de taken die door de participant zullen worden uitgevoerd. Aan de tabel wordt de kolom opmerkingen gewijzigd in stand van zaken. Onder de kolom partij wordt alle havens gewijzigd in deelnemende havens.

7) Vergaderschema

De vergaderingen beginnen om 11.00 uur.

Regiegroep vergadering 27 i.p.v. 28 mei 2015 wordt gehouden bij Port of Den Helder in Den Helder

Regiegroep 22 oktober 2015 wordt gehouden bij Bek en Verburg in Rotterdam

Centraal overleg 9 juni 2015 wordt gehouden bij VisNed in Urk.

Centraal overleg 26 november 2015 wordt gehouden bij Rijkswaterstaat in Utrecht.

8) Rondvraag

De heer Veerman geeft aan dat de Green Deal Visserij voor een Schone Zee opgenomen is in de reizende tentoonstelling en dat deze vanaf april 2015 op Vlieland te bezichtigen is.

De stukken worden per mail toegezonden enkele partijen wensen de stukken uitgeprint ontvangen (de vissers, en de voorzitter).

Verzoeken van de pers altijd via secretariaat laten lopen.

Afstemming zal plaatsvinden tussen mevr. Van Santen, de heer Reinders, de heer De Boer en de heer Veerman.

9) Sluiting

De voorzitter houdt een evaluatie over de vergadering. Alle deelnemers zijn tevreden over de gang van zaken.

Om 16.00 uur sluit de voorzitter de vergadering en bedankt de aanwezige voor hun inbreng

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Bijlage III) Verslag Regiegroep vergadering 27 mei 2015

aanwezig:

Voorzitter, mevrouw A. Korf, Bek en Verburg, de heer K. Baas, Port of Den Helder, mevrouw A. van Santen, Rederij L. de Boer en Zn, de heer A. de Boer, RWS Zee en Delta, mevrouw M. Erfeling, VisNed, Dhr. W. Broekhoven, VisNed, de heer A. Vonk, KIMO Nederland en België, de heer B. Veerman (coördinator), KIMO Nederland en België, de heer M. Mannaart.

Verslag

1. Welkom

Door mevrouw Van Santen van Port of Den Helder worden de aanwezigen van harte welkom geheten. Mevrouw van Santen geeft een korte impressie over de haven en de ontwikkelingen die gaande zijn.

2. Opening

De voorzitter mevr. A. Korf opent de vergadering en bedankt mevr. Van Santen van Port of Den Helder voor de vergaderaccommodatie en de aangeboden lunch. Hierna vindt een voorstelronde plaats.

3. Goedkeuring agenda

De agenda wordt zonder toevoegingen goedgekeurd.

4. Mededelingen

De heer Reinders heeft afgebeeld.

KIMO Nederland en België heeft een subsidie bij de provincie NH aangevraagd voor duurzame havens. Het project heet Zero Waste Visserij, de project aanvraag ligt in het verlengde van de Green Deal en het Fishing for Litter project.

De heer De boer stelt voor om dit ook bij de andere provincies in te dienen zodat de uitvoering van het plan in alle visserijhavens een mogelijkheid wordt. De voorzitter stelt voor om eerst de uitkomst van dit voorstel af te wachten en dan indien mogelijk naar andere provincies acties te ondernemen.

5. Verslag 26 februari 2015

Tekstueel: dhr. Drijver is niet namens CPO van Texel maar zit voor het VisNed in de regiegroep.

N.a.v.: Dhr. De Boer heeft met andere vissers gesproken over de deelname aan de Green Deal. Er zijn echter nog geen concrete toezeggingen gedaan.

Dhr. De Boer is bezorgd over de voortgang van het Pluisproject. Er is wel het één en ander in gang gezet, maar de resultaten blijven uit. Mevrouw Erfeling geeft aan dat het onderzoek wat vertraging heeft opgelopen, maar dat de partijen nog steeds actief zijn met het zoeken naar alternatieven.

6. Agenda centraal overleg 9 juni 2015

De agenda voor het centraal overleg wordt besproken. KIMO inventariseert wie er komen en zal dit doorgeven aan de gemeente Urk i.v.m. de organisatie. Er wordt voorgesteld de vergadering tot 14.30 uur te laten plaatsvinden, er is dan meer gelegenheid voor informeel overleg tussen de verschillende partijen.

7. Tussenrapport

Aan de hand van het overzicht van de activiteiten wordt door de heer Veerman en de heer Mannaart uitleg gegeven welke activiteiten het afgelopen half jaar hebben plaatsgevonden. Er wordt stil gestaan bij de internationale samenwerking. Zowel via KIMO Nederland en België als door het ministerie worden acties ondernomen. Zie verder punt 12 van dit verslag.

8. Stand van zaken

- a. Naar aanleiding van de notitie over de voorbeeld haven Den Oever heeft er overleg plaatsgevonden met de gemeente Hollands Kroon. De wethouder, de heer Meskers, van Hollands Kroon heeft toegezegd mee te willen werken bij de realisatie. Met de haven zal verder overleg plaatsvinden.
- b. Verder geeft mevrouw Erfeling uitleg over een studie naar de afvalverwerking in kleine havens in Nederland. Er is onvoldoende kennis op het gebied van afvalinzameling en verwerking en op welke wijze dit wordt georganiseerd. De studie zal zich richten op huishoudelijk- en bedrijfsmatig afval.
- c. In een samenwerking tussen Bek en Verburg en KIMO Nederland en België wordt een rondetafelconferentie voorbereid over de inzameling en verwerking van netten. Het doel is om te onderzoeken of netten ook centraal in Nederland verwerkt en gerecycled kunnen worden.

9. Nieuwe deelnemers Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Ieder jaar wordt de mogelijkheid geboden voor nieuwe participanten om zich aan te sluiten bij de Green Deal Visserij voor een Schone Zee. Voor 2015 zijn de mogelijke nieuwe participanten: de gemeente Sluis, de gemeente De Marne, Rederij Jackzon, de Nederlandse Vissersbond, Zeeland Seaports, gemeente Goeree Overflakkee en SITA. Met de Nederlandse Vissersbond vindt op 8 juni 2015 een overleg plaats. Mevrouw van Santen en de heer Veerman zullen een overleg met de gemeente Texel arrangeren. Hiervoor wordt in eerste instantie een overleg met de heer Kikkert van Texel gepland. De heer Vonk stelt voor om ook het SFAV meer te betrekken en te onderzoeken of zij de Green Deal Visserij voor een Schone Zee ook willen ondertekenen. Daarnaast geeft hij aan daar waar het gaat over de inzameling van afval van de Bruine Vloot dat het SAB ook in beeld komt.

Afgesproken wordt om op de vergaderstukken alleen het Green Deal logo te plaatsen.

10. Ondertekening nieuwe partijen

Mevrouw Erfeling wil de ondertekening van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee organiseren zodat ook de minister of de staatssecretaris hierbij aanwezig zouden kunnen zijn. In verband met drukke agenda's in de laatste drie maanden van 2015 van beide bewindvoerders stelt zij voor om dit te laten plaatsvinden in januari 2016.

De ondertekening zal in combinatie met de Green Deal Schone Stranden en de Green Deal Scheepsafvalketen plaatsvinden. De firma Bek en Verburg biedt aan om dit op hun locatie in Rotterdam te laten plaatsvinden. Dit aanbod wordt in de verdere voorbereiding meegenomen. De vergadering gaat hiermee akkoord.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

11. Monitorprogramma

Er zijn nog geen gegevens omtrent de voortgang in de Green Deal Visserij voor een Schone Zee bij mevrouw Erfeling binnengekomen. Vanuit de coördinatie zal een mail worden verstuurd met het verzoek om aan te geven wat de stand van zaken is.

12. Internationaal

Over een internationaal vervolg van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee heeft overleg plaatsgevonden met Federplast en de OVAM in België. Beide zijn geïnteresseerd om hier verder uitvoering aan te geven. Met de staatssecretaris, de heer B. Tommelein, wordt een overleg voorbereid waarbij de Green Deals ook aan de orde zullen komen. Daarnaast wordt een internationaal Interreg programma voorbereid waarbij participanten in Europa worden benaderd. Mevrouw Erfeling geeft aan dat vanuit het ministerie dit onderwerp in de werkgroep Marine Litter van de OSPAR is ingebracht en dat vanuit het ministerie van I en M verder onderzoek plaatsvindt om de Green Deals in andere landen te implementeren. Zij zal de contactpersoon doorgeven aan KIMO Nederland en België.

13. Activiteiten overzicht

Het activiteitenoverzicht is door KIMO Nederland en België aangevuld. Het lag in de bedoeling dat de participanten aan de Green Deal Visserij voor een Schone Zee input zouden aanleveren. De voorzitter vraagt de aanwezigen per mail deze aanvullingen aan het secretariaat door te geven.

14. Vergaderrooster

Het vergaderrooster wordt goedgekeurd.

15. Rondvraag

- De heer Vonk stelt voor om een soort van statiegeld voor pluis in te stellen. Hiervoor wordt een overleg afgesproken op de vestiging van Bek en Verburg in IJmuiden. De heer De Boer, de heer Vonk, de heer Veerman en de heer Kenny Baas zullen hierover op 4 juni 2015 een overleg hebben.
- De heer Vonk merkt op dat bij de strandmonitoring gekeken moet worden in hoeverre het visserijafval dat wordt aangetroffen afkomstig is van de Nederlandse Visserijvloot.

Bijlage IV) Verslag regiegroep 22 oktober 2015

aanwezig:

Mevrouw A. Korf, voorzitter, de heer K. Baas, Bek en Verburg, de heer. D. van Mullem, Bek en Verburg, mevrouw A. van Santen, Port of Den Helder, mevrouw S. van der Zee, Port of Den Helder, de heer A. Vonk, VisNed, de heer L. Oosterbaan, RWS Zee en Delta, de heer B. van der Kolk, Groningen Seaports, de heer B. Veerman (coördinator) KIMO Nederland en België, de heer M. Mannaart, KIMO Nederland en België.

Verslag

1. Welkom

De heer Van Mullem directeur Bek en Verburg verwelkomt de leden van de regiegroep Green Deal Visserij voor een Schone Zee. Hij geeft in het kort een uitleg over de nieuwe locatie waar de vergadering wordt gehouden en een uitleg over de verdere plannen die binnen de firma Bek en Verburg verder uitgewerkt gaan worden.

2. Opening

De voorzitter, mevr. A. Korf, opent de vergadering en bedankt de heer Van Mullem voor het beschikbaar stellen van de vergaderruimte. Vervolgens vindt een voorstelronde plaats waarbij mevr. S. van der Zee vertelt over haar afstudeeropdracht voor de Noordelijke havens. Zij loopt momenteel een stage bij Port of Den Helder en heeft een opdracht in het kader van Ecoport certificering Waddenzeehavens.

3. Goedkeuring agenda

De agenda wordt goedgekeurd. Een inkomende brief vanuit dhr. A. de Boer en dhr. A. Vonk over het vervolgproject Het is Wel Pluis wordt behandeld onder punt 7C².

4. Mededelingen

Bericht van verhindering:

- Dhr. W. Broekhoven, VisNed
- Dhr. A. de Boer
- Mareike Erfeling, in haar plaats neemt de heer Lex Oosterbaan deel aan dit overleg
- De heer G.J. Reinders, in zijn plaats dhr. B. van der Kolk, Groningen Seaports.

Ingekomen brief van dhr. A. Vonk en dhr. A. de Boer zie ook onder 3.

Uitgedeeld wordt:

- Nieuwsbrief oktober 2015
- Jaarverslag 2015
- Document, Voorbeeldhaven Den Oever

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

5. Verslag regiegroep 27 mei 2015

Het verslag wordt goedgekeurd. Tekstueel worden er enige aanpassingen voorgesteld. De afsprakenlijst was niet bij de vergaderstukken gevoegd wordt per e- mail nagestuurd.

6. Verslag centraal overleg 9 juni 2015

Het verslag van het centraal overleg is bij de stukken gevoegd om te beoordelen of daar nog acties uit voert moeten komen. Het verslag wordt op het centraal overleg op 26 november 2015 in Harlingen besproken en ter goedkeuring aangeboden. Vanuit de coördinatie zal aan dhr. Koffeman de gegevens gevraagd worden van de enquête die hij onder 20 vissers heeft gehouden. In dit verband wordt naar voren gebracht dat mevr. S. Verron een ronde wil maken langs vissersboten in de Noordelijke havens om te horen waar de problemen in de haven liggen. Dit project heeft de naam "Kajuitgesprekken". De heer Vonk zegt hierop dat het veel verstandiger is twee keer een oproep te doen in het Visserijnieuws omdat dat door alle vissers wordt gelezen. Vissers zitten niet te wachten om op vrijdagmorgen te worden geïnterviewd.

7. Stand van Zaken Implementatie Green Deal Visserij voor een Schone Zee

a. Monitoringstabel toelichting dhr. L. Oosterbaan

De heer Oosterbaan geeft een toelichting op de bij de stuken gevoegde monitortabel. Hij geeft aan dat recent nog bijdragen van Bek en Verburg en van Groningen Seaports zijn binnen gekomen, die nog niet in de tabel zijn verwerkt. Daarnaast merkt de heer Oosterbaan op dat er het afgelopen jaar veel in gang is gezet en veel gebeurd is. Mevr. Erfeling zal de tabel compleet maken. Zijn voorstel is om de monitor tabel bij het jaarverslag te voegen. Mevr. Van Santen geeft aan dat in de Green Deal Scheepsafvalketen een andere manier van werken is. Iedere haven die meedoet vult zelf de tabel in.

b. Effecten monitor toelichting dhr. L. Oosterbaan

De heer Oosterbaan geeft aan dat voor de effecten gebruik gemaakt wordt van de gegevens uit de OSPAR Beach cleaning monitoring die op vier verschillende stranden in Nederland wordt uitgevoerd. Het project is operationeel in de aangesloten OSPAR landen. et voorstel is om op het centraal overleg op 26 november 2015 een toelichting te geven op deze wijze van monitoring en de bevindingen van de uitkomsten. De heer Vonk vindt dat met de deelname van de Stichting Noordzee aan de monitoring er wel eens een fout beeld van de gevonden artikelen op stranden gegeven kan worden, waarbij de vissers in een kwaad daglicht worden gesteld. De heer Oosterbaan legt uit dat de metingen op stranden strikt volgens de OSPAR methode gaat en dat de Stichting Noordzee hiervoor wordt ingehuurd. RWS Zee en Delta houdt hier toezicht op.

c. Update projecten (indien nodig):

1. "Het is Wel Pluis" eerste bevindingen en vervolg

Dhr. Adrie Vonk van VisNed en één van de initiatiefnemers van het project "Het is Wel Pluis" geeft een toelichting op de voortgang. De heer Vonk geeft aan dat het project goed loopt. Hij verwacht een aanzienlijke hoeveelheid pluis te kunnen inzamelen, naar verwachting tussen de 1200 en 1500 kg. Hij wil graag extra zaken omdat hij ook de garnalen vissers er bij wil betrekken. Van het ingezamelde pluis wordt per schip bijgehouden wat zij inzamelen. Ten aanzien van het vervolg onderzoek "Het is

Wel Pluis” geeft hij aan dat hij verbaast is dat dit vervolg onderzoek door mevr. Erfeling voor 2015 aan de kant is geschoven. Hij vraagt zich af of dit niet de taak van de regiegroep is. Ook is hij ontstemd dat het geld dat nog aanwezig was terug vloeit in de staatskas. De heer Oosterbaan geeft aan dat dit inderdaad via de regiegroep had moeten lopen. Hij heeft ook wel begrip voor het besluit omdat het huidige proefproject nog niet is afgerond en de bevindingen niet meegenomen kunnen worden in een vervolg. Hij stelt voor om het project begin 2016 uit te rollen. De heer Vonk gaat daar mee akkoord. Op 27 oktober vindt in Den Helder een vervolg overleg plaats.

2. Vervolg “Opslag voor huisvuil IJmuiden”

De heer Oosterbaan geeft aan dat er een klein bedrag bij RWS Zee en Delta is om dit project nog in 2015 te laten plaatsvinden. Het project dient wel met een verslag op 15 december 2015 afgerond te zijn. Het project kan dan nog wel doorlopen.

3. Voorbeeldhaven Den Oever

In 2016 zal aan dit projectvoorstel vorm worden gegeven. Een overleg met de wethouder Meskers. Door de heer Vonk wordt aangegeven dat de contacten met het CIV in Den Oever erg belangrijk is omdat bij deze vereniging praktisch alle schepen die in Den Oever komen zijn aangesloten. De heer Veerman neemt dit in de planning mee.

4. “Netjes Opruimen” (VisNed)

De heer Veerman heeft aan VisNed om informatie gevraagd over dit programma, dit is nog niet ontvangen. De vergadering vraagt aan het secretariaat om bij VisNed aan te dringen om gegevens over dit project aan te leveren. Het valt immers onder de Green Deal Visserij voor een Schone Zee en daar heeft de regiegroep bevoegdheden in.

5. VisPluisVrij (VisNed)

De heer Veerman heeft aan VisNed om informatie gevraagd over het project VisPluisVrij, dit is nog niet ontvangen. De vergadering vraagt aan het secretariaat aan te dringen bij VisNed over dit project. Het valt immers onder de Green Deal Visserij voor een Schone Zee en daar heeft de regiegroep bevoegdheid in. De heer Oosterbaan zegt dat er een verbinding gelegd moet worden tussen dit project en het project Het is Wel Pluis. De heer Vonk geeft aan dat er geen verbinding bestaat tussen dit project en het project Het is wel Pluis en als het ministerie dat wel legt er verschillende vissers niet deel meer willen nemen aan het “Het is Wel Pluis” project. De heer Oosterbaan geeft aan dat hij begrijpt dat dit gevoelig ligt.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

8. Terugkijken op 2015: proces en inhoud Green Deal: Wat ging goed? Wat kan anders/ beter?

Terugkijkend op het afgelopen jaar was de vergadering positief over de vorderingen en uitgevoerde werkzaamheden. De vergadering was van mening dat de werkzaamheden door KIMO goed zijn uitgevoerd en dat het als positief ervaren wordt dat verschillende actoren bij elkaar zijn om de problematiek aan te pakken.

9. Vooruitkijken naar 2016

De voorzitter stelt een vooruitblik in 2016 aan de orde, zij vraagt als wij naar voren kijken wat willen wij dan in 2016 verder bereiken en is het bijgevoegde stuk ambitieus genoeg. Na een discussie wordt geconcludeerd dat voor 2016 er een viertal projecten uitgevoerd zullen gaan worden. Vanuit de visserij wordt geadviseerd om in 2016 meer vissers te betrekken bij de Green Deal zodat het draagvlak groter wordt. De heer Oosterbaan adviseert om de vier doelen die in de Green Deal Visserij voor een Schone Zee zijn geformuleerd bij de visie in 2016 te betrekken. Zowel uit de visserij als vanuit de afvalverwerking is de wens om de heer Veerman in 2016 bij de Green Deal Visserij voor een Schone Zee betrokken te houden.

10. Nieuwe leden "Green Deal Visserij voor een Schone Zee"

Het afgelopen jaar zijn verschillende bezoeken gebracht bij potentiële kandidaten voor deelname aan de Green Deal Visserij voor een Schone Zee. Dat heeft geresulteerd in een lijst van gemeenten en organisaties. Het voorstel is om Groningen Seaports en Martens Cleaning uit deze lijst te verwijderen omdat GS reeds participeert en Martens Cleaning niet direct een bedrijfsvoering heeft die past binnen de Green Deal Visserij voor een Schone Zee. De heer Oosterbaan geeft aan dat mevr. Erfeling met het ministerie zoekt naar een goed moment en een goede locatie. Gevraagd wordt door mevr. van Santen of er niet meer afvalverwerkers bij moeten. Dhr. Van Mullem geeft aan dat hij dit met SITA en Van Gansewinkel heeft besproken. Deze bedrijven hebben aangegeven dat zij nog niet zover zijn. Hun bedrijfsvoering is nog niet zo dat een circulaire afvalverwerking met een hoge mate van recycling al mogelijk is. De afval verwerker MAIN participeert wel in de Green Deal Visserij voor een Schone Zee.

11. Voorbereiding centraal overleg 26 november 2015 te Harlingen

Mevrouw Van Santen vraagt hoe het is met de bijeenkomst bij LEF in Utrecht, een eventuele bijeenkomst was tijdens het centraal overleg in Urk besproken. De heer Veerman geeft aan dat dit mogelijk voor een later centraal overleg kan worden overwogen. Hij heeft kennis gemaakt met het LEF en zegt dat een overleg op deze locatie meer vraagt dan alleen vergaderen. De voorzitter geeft aan dat zij veel waarde hecht aan de huidige vorm van vergaderen zoals deze nu wordt gehouden. Zij verwacht dat mensen van het centraal overleg zullen afhaken als nu al een dergelijke bijeenkomst wordt georganiseerd. Het ligt wel in het voornemen om volgend jaar een centraal overleg te houden in een strandpaviljoen, waarbij dan tevens aandacht zal worden geschonken aan een strandmonitor.

12. Vergaderschema 2016

Besloten wordt drie vergaderingen te houden met de regiegroep in 2016. Dhr. Veerman zal het vergaderrooster aanpassen en bij dit verslag voegen. Afgesproken is dat de vergaderingen plaatsvinden in februari, mei en oktober 2016.

13. Rondvraag

De heer Baas stelt voor het afval dat in de Green Deals wordt benoemd in het protocol van ProSea op te nemen in de cursus voor vissers.

De heer Oosterbaan vertelt dat het Pluisproject een plaats krijgt in het OSPAR Progress rapport.

14. Sluiting

Om 14.30 sluit de voorzitter de vergadering, zij bedankt nogmaals de heer Van Mullem voor de gastvrijheid en de uitstekende lunch. Voor belangstellenden volgde nog een rondleiding over de terreinen en de loodsen van Bek & Verburg.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Bijlage V) Verslag centraal overleg 9 juni 2015

aanwezig:

Voorzitter, mevrouw A. Korf, Port of Den Helder, mevrouw A. van Santen, Gemeente Hollands Kroon, de heer J. Kager, Rederij L. de Boer en Zn, de heer A. de Boer, Klaas Jelle Koffeman VisNed, Adrie Vonk CIV, ProSea, de heer Eric Bogaard, Maritieme Afvalstoffen Inzameling Nederland, de heer Marco de Boer, RWS Zee en Delta, mevrouw M. Erfeling, VisNed, de heer W. van Broekhoven, VisNed de heer Pim Visser, KIMO Nederland en België, de heer B. Veerman (coördinator), KIMO Nederland en België, de heer M. Mannaart.

Verslag

1. Welkom door de heer G. Post, wethouder gemeente Urk

De heer G. Post wethouder op Urk heet een ieder welkom op Urk. In het kort geeft hij het belang van Urk ten opzichte van de Noordzee. Met name gaat hij in op de visserij waar de gemeenten al eeuwen lang nauw mee verbonden is. Als lid van de KIMO organisatie staat de gemeente Urk achter de doelstellingen van deze organisatie. Hij wenst een ieder een goede vergadering toe.

2. Opening vergadering door de voorzitter mevr. A. Korf

De voorzitter, mevr. A. Korf opent de vergadering en heet allen van harte welkom. Zij bedankt de gemeente Urk voor het beschikbaar stellen van de accommodatie. Zij overhandigt de heer Post een speciaal boord met de gemeente Urk daarop.

3. Goedkeuring agenda

De agenda wordt zonder toevoegingen goedgekeurd.

4. Mededelingen plus voorstelronde

- Aanstaande Vrijdag vindt overleg plaats tussen VisNed en OVAM.
- ProSea heeft een film gemaakt in opdracht van het Ministerie IenM over de rol van de visserij in het tegengaan van zwerfvuil op zee. De film wordt vertoond.
- Bericht van verhindering dhr. G.J. Reinders en de firma Bek en Verburg

5. Presentatie proces en stand van zaken:

a. Waar staan we nu

Mevr. Erfeling geeft een korte toelichting op de stand van zaken De Green Deal Visserij voor een Schone Zee is op 20 november 2014 door 18 verschillende partijen ondertekend. Inmiddels is een Regiegroep ingesteld waarin de visserij, havens, afvalverwerkers, overheid en gemeenten vertegenwoordigd zijn. De Regiegroep heeft op 26 februari en op 27 mei vergaderd. De verslagen worden met alle ondertekenaars van de green deal gedeeld. Door de regiegroep is een uitvoeringsplan op- en vastgesteld die aan het centraal overleg voor goedkeuring is aangeboden. Daarnaast zijn en worden nieuwe partijen benaderd voor deelname en wordt de huidige Green Deal Visserij voor een Schone Zee gemonitord. De monitoring wordt door RWS zee en Delta bijgehouden.

b. Toelichting en goedkeuring uitvoeringsplan

Het uitvoeringsplan wordt door de voorzitter mevr. Korf toegelicht en door de aanwezigen goedgekeurd.

6. Update acties participanten (aan hand van monitoringstabel)

a. Monitoringstabel Aan hand van de monitoringstabel bespreken de leden de voortgang van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee. De voortgang wordt in de monitoringstabel door Mareike Erfeling (RWS- IenM) bijgehouden (zie bijlage 1). In juni en juli 2015 worden de ondertekenaars van de Green Deal voor een update van hun activiteiten benaderd. Eind juli wordt aan de ondertekenaars een geüpdatete tabel verstuurd.

Afvalbeheer aan boord/ in havens

Huishoudelijk afval: VisNed ligt toe dat meer bewustwording gekoppeld moet worden aan het verbeteren van faciliteiten in de havens om de vissers te ontzorgen. De kwaliteit van de faciliteiten verschilt nu per visserijhaven. In Den Helder zijn nu al goede faciliteiten. Belangrijk vindt hij om de Reders te betrekken en te kijken hoe de SFAV georganiseerd is. Voor opslag van huishoudelijk afval aan boord heeft de pilot in IJmuiden laten zien dat kleine big-bags een efficiënte optie zijn. Klaas Jelle Koffeman gebruikt een rek op het achterdek waarin de vuilniszakken kunnen worden opgeslagen.

Nettenafval: Visserijcoöperaties spelen hierbij een rol. Per haven zou er een ontvangstpunt voor netten moeten komen zijn. In een aantal havens is dit al het geval. De benadering is stapsgewijs. Eerst zal het afval moeten worden aangeleverd en goed verwerkt. Netten en pluis zal zoveel als mogelijk gerecycled moeten worden. Het scheiden van afval is de volgende stap. Scheiden kan aan boord en achteraf. Om vervuiling te voorkomen is scheiden aan de bron wenselijk.

Enquête

Dhr. K.J. Koffeman heeft een enquête gedaan bij ongeveer 20 vissers. Het probleem dat vissers tegenkomen is dat de afgifte in havens vaak onvoldoende is. Huisvuil worden door de jonge vissers vaak zelf afgevoerd. De wat oudere vissers zijn niet zo snel bereid om grote afstanden te lopen om huishoudelijk afval in een container te dumpen.

Goede praktijkvoorbeelden havens: In Den Helder worden containers voor het afval geplaatst voordat de visserij schepen binnen komen het betreft hier huishoudelijke en scheep gebonden afval.

Cursus Prosea

Erik Boogaard van ProSea geeft aan dat duurzaamheid bij vissers moeten worden gestimuleerd, ProSea is bezig met het update van het lesmateriaal voor scholen. Een cursus wordt gegeven onder de naam "Vissen met toekomst"

Uitbreiding Fishing for Litter.

Voor het Fishing for Litter project wordt een plan opgesteld dat eind september gereed is.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

b. Voorbeeldhaven Den Oever

In het kader van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee wordt voor visserijhaven Den Oever een compleet plan opgesteld voor de inzameling en in ontvangst nemen van afvalstoffen waarbij aandacht wordt besteed aan de drie afvalstromen die aan boord van een vissersschip zijn ontstaan. Het betreft huishoudelijk afval, scheep gebonden afval en Fishing for Litter afval. Het plan is met de wethouder de heer Meskers en met John Kager besproken. Healthy Seas is actief voor het inzamelen van netten in de haven van Den Oever, de visserij coöperatie is tevens betrokken.

De heer J. Kager van Hollands Kroon wil afval laten scheiden. De heer A. de Boer geeft aan dat dit deels aan boord kan plaatsvinden. Mevr. van Santen is eveneens van mening dat afval scheiden aan boord een goede optie is. De heer Veerman geeft aan dat gescheiden afval een hogere economische waarde heeft.

Dhr. De Boer zegt aan boord heb je niet de faciliteit die je op land wel hebt. Een beperkte voorscheiding kan wel.

c. EMFF studie over afvalbeheer in kleine Nederlandse havens

De studie Scheep afvalbeheer in kleine Nederlandse havens zal rond de zomer uitgevoerd worden. De aanvraag voor EMFF loopt nog. De studie moet een integraal overzicht van de aanwezige scheep afvalbeheer (de voorzieningen) in kleine zeehavens geven en van de mogelijke verbeterpunten van dit beheer. Eric Bogaard voegt toe dat ook naar de communicatie over de faciliteiten naar vissers toe moet worden gekeken. Een voorwaarde voor effectief afvalbeheer in de havens is dat vissers een goed beeld hebben over aanwezige faciliteiten.

7. Uitbreiding van Green Deal

Potentiele nieuwe leden van de Green Deal Gemeente (Sluis), De Marne (Lauwersoog), Redervereniging voor de Zeevisserij, Rederij Jaczon, Nederlandse Visserbond, Zeeland Seaports, Stellendam en gemeente Goedereede en SITA. Door de aanwezigen wordt ingebracht dat het ook relevant is om de gemeente Vlissingen en particuliere initiatieven te betrekken. De heer Visser biedt aan om samen met KIMO een plan op te zetten om de havens in Zuid Nederland er meer bij te betrekken. Een afspraak wordt gemaakt.

VisNed benadrukt het belang om de visserijsector goed te betrekken voor een zo breed mogelijk draagvlak binnen de sector. De Reders en de Nederlandse Visserbond zijn essentiële partijen. Pim Visser zegt toe een rol te spelen in de gesprekken met de Redervereniging en met de Rederij Vrolijk (ook via gemeente Velsen en Zeehaven IJmuiden).

8. Proces ondertekening GD Visserij voor een Schone Zee door nieuwe deelnemers

Het voornemen bestaat om januari 2016 een feestelijk evenement te organiseren voor alle drie Green Deals die actie ondernemen tegen zwerfvuil op zee: de Green Deals Visserij voor een Schone Zee, Schone Stranden en Scheepsafvalketen. De aanwezigen zijn hier positief over, de vraag blijft echter hoe we dit kunnen organiseren en hoe de andere twee Green Deals hier tegenover staan. De deelnemers zijn gevraagd om extra ideeën aan KIMO te sturen. Klaas Jelle Koffeman brengt in om ook de Belgische overheid hiervoor uit te nodigen. De heer Veerman geeft aan dat via OVAM en de Federale overheid in België hierover wordt gesproken.

9. Internationaal Green Deal voor afvalbeperking in de Visserijsector in Europa

Via KIMO Nederland en België wordt in samenwerking met de andere KIMO organisaties in Europa onderzocht of een internationaal project met Europese partners mogelijk is. In eerste instantie wordt gezocht naar partners binnen de KIMO organisatie

OVAM – samenwerking met België

KIMO Nederland en België heeft een overleg gehad met de OVAM (België). Een van de punten tijdens dit overleg was om de Green Deals in samenwerking met verschillende partijen in België te introduceren. Waarbij besproken is om de GDs onder de aandacht te brengen van gemeenten en andere instanties om zodoende de Green Deals in België in te voeren. KIMO Nederland en België spreekt aanstaande vrijdag 12 juni 2015 de Belgische Staatssecretaris van de Noordzee dhr. B. Tommelein Pim Visser brengt in dat het ook belangrijk is om Belgische Reders erbij te betrekken. KIMO Nederland en België zal een overleg met dhr. P. Visser organiseren om dit verder een vervolg te geven, tevens houdt dhr. Veerman de VisNed op de hoogte over de gesprekken met OVAM. De aanpak van pluis is belangrijk in de samenwerking met België, omdat de Belgische vissers de grootste pluis gebruikers zijn. Dhr. Visser van VisNed is vertegenwoordigd in twee Europese koepelorganisaties voor de visserij. Op deze overleggen is aandacht voor de Green Deal Visserij voor een Schone Zee.

lenM – OSPAR

Het ministerie lenM werkt binnen OSPAR samen met andere landen aan de aanpak van zwerfvuil op zee. In 2014 is de Regionale Actieplan Mariene Zwerfvuil door OSPAR aangenomen, hierin werken de verschillende landen samen om mariene zwerfvuil terug te dringen. Er zijn verschillende visserijacties: delen van best practices, ondersteunen Fishing for Litter en informatie-uitwisseling over pluis. lenM zal binnen de werkgroep Marien Litter de Green Deal Visserij voor een Schone Zee als goed praktijkvoorbeeld inbrengen. Op 17 en 18 juni 2015 vindt een bijeenkomst van het Regionale Actie Plan Mariene Zwerfvuil van OSPAR plaats in Portugal. Hier zal de Green Deal aanpak, met het voorbeeld van deze green deal, door lenM worden gepresenteerd??

Internationaal Green Deal aanpak

Het ministerie van lenM werkt eraan om de Green Deal ook internationaal onder de aandacht van partijen te brengen. Het ligt in het voornemen om te werken aan een internationale Global Green Deal over circulaire economie etc. ProSea brengt in dat het niet haalbaar is dat andere landen precies hetzelfde doen. Eventueel kan er een link gelegd worden met het Horizon2020 programma, waar ProSea een project heeft ingebracht. Mevr. Erfeling geeft aan dat we erop moeten letten om thema's voor internationale samenwerking te kiezen die in Nederland goed geregeld zijn of die we op korte termijn goed geregeld hebben.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

10. Activiteitenoverzicht

De voorzitter vraagt de aanwezige input te leveren voor het activiteitenoverzicht. Tot nu toe zijn de gegevens verzameld via internet, het vermoeden bestaat dat er meer activiteiten zijn.

11. Vergaderrooster 2015

Rijkswaterstaat stelt voor het centrale overleg in november accommodatie beschikbaar. IenM ligt toe dat er een mogelijkheid is om het LEF future center in Utrecht hiervoor te gebruiken. Meningeën zijn hierover verdeelt. KIMO en IenM gaan het volgende centrale overleg samen voorbereiden. Aanwezigen zijn het eens om 26 november de hele dag voor het centrale overleg vrij te houden. Uitnodigingen worden graag vroeg ontvangen. De heer Veerman zegt toe om de uitnodigingen voor het volgende centrale overleg zo snel mogelijk te versturen. Om deelname aan het centrale overleg te stimuleren is het een optie om dieper de inhoud in te gaan en aan een/ meerdere thema's te werken.

12. Rondvraag

- a) Green Deals worden jaarlijks door de Rijksoverheid gemonitord. Met de resultaten van de monitoring wil de Rijksoverheid laten zien wat de Green Deals als instrument opleveren en informatie genereren voor sturing. De uitkomsten van de monitoring worden aan de Tweede Kamer aangeboden en vormen de basis voor de evaluatie die begin 2016 plaatsvindt. Vanaf 8 juni 2015 belt RVO (een gedeelte van) de partijen van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee. IenM stuurt via KIMO een aparte mededeling aan alle ondertekenaars.
- b) Het ministerie van IenM heeft in 2015 nog een budget van 25.000 EUR beschikbaar voor deze green deal. Participanten zijn gevraagd om ideeën hiervoor te vermelden. Tot nu toe zijn genoemd: voor beeldhaven Den Oever, maken informatieflyers voor vissers en statiegeld op pluïs.
- c) Vanuit de visserijsector is er veel belangstelling voor de actie statiegeld. Dit draagt bij aan bewustwording. Vanuit de zeehavens is er een initiatief om uit petflessen een sloep te bouwen. In Den Helder is er eerder een initiatief geweest om doppen van flessen te verzamelen om er dan geleidehonden van te betalen.
- d) VisNed geeft aan dat 3 -6 november 2015 de nautische dagen Europort in Ahoy, Amsterdam plaatsvinden, en dat het nuttig zou zijn om hier een informatiestand of een programmaonderdeel (conferentie) over de green deal te hebben. De Nautische Dagen zijn internationaal georiënteerd, zodat dit net nuttig kan zijn voor het uitdragen van de Green Deal naar het buitenland. VisNed verkent samen met ProSea de verdere mogelijkheden, en kijkt ook ernaar om samen met de Green Deal Scheep afvalketen op te trekken.
- e) KIMO is op verschillende visserijdagen en festivals vertegenwoordigt.
- f) De gemeente Hollands Kroon geeft aan dat het handig zou zijn een website te hebben om best practices rond de Nederlandse havens te delen. Dit kan helpen om de activiteiten in de Green Deal publiek en toegankelijk te maken. Ook handig een Engelstalige website te hebben. Eventueel kan deze Green Deal hierbij aanhaken bij de Green Deal Schone Stranden.

13. Sluiting

De voorzitter houdt een evaluatie over de vergadering. Alle deelnemers zijn tevreden over de gang van zaken. Om 14.15 uur sluit de voorzitter de vergadering en bedankt de aanwezige voor hun inbreng

Actielijst:

- lenM, VisNed en KIMO benaderen de Redersvereniging.
- KIMO stuurt de aangevulde monitoringstabel aan alle ondertekenaars. Partijen sturen updates aan lenM (mareike.erfeling@rws.nl). I en M benadert partijen die nog geen update hebben gestuurd.
- KIMO stuurt vroegtijdig een vooraankondiging voor centraal overleg op 26 november. Deelnemers zijn gevraagd om de hele dag vrij te houden. KIMO en lenM werken programma uit.
- lenM brengt de Green Deal als goed praktijkvoorbeeld bij de bijeenkomst van de werkgroep Mariene Zwerfvuil op 17 en 18 juni 2015 in. VisNed wordt actief betrokken bij de actie rond pluis gebruik.
- lenM stuurt via KIMO een mededeling over monitoring van de Green Deal door de Rijksoverheid aan alle ondertekenaars.
- VisNed verkent samen met ProSea mogelijkheden rond de nautische dagen Europoort in november 2015 (samen optrekken met Green Deal Scheepsafvalketen).
- Alle partijen zijn gevraagd om extra ideeën over het centrale ondertekenenmoment aan KIMO te sturen.
- Alle partijen zijn gevraagd om ideeën voor projecten voor het budget van lenM op te sturen (aan mareike.erfeling@rws.nl).

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Bijlage VI)

Uitvoeringsplan van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Index	Blz.
1. Inleiding	51
2. Specifiek overwegingen	52
3. Doelstellingen	52
4. Financiën	52
5. Uitvoeringsprogramma	53
 Bijlage I: Overzicht deelnemers aan de regiegroep	 59
Bijlage II: Overzicht ondertekende partijen	60
Bijlage III: Overzicht potentiële kandidaten voor ondertekening	61
Bijlage IV: Activiteiten overzicht	62

Opgemaakt
B. veerman
Secretaris KIMO Nederland en België
Mei 2015

1. Inleiding

Om onze welvaart ook voor toekomstige generaties te behouden is het nodig om het concurrentievermogen van onze economie te versterken en tegelijkertijd de belasting van het milieu en de afhankelijkheid van fossiele energie en schaarse voeding- en grondstoffen te verminderen. De wereldbevolking groeit sneller dan ooit. Mede hierdoor neemt de vraag naar voedsel en grondstoffen toe. De prognose is dat de wereldbevolking in 35 jaar doorgroeit van 7 miljard naar 9 miljard bewoners.

Wij leven in een enorme welvaart maar vergeten soms op welke bronnen ons uiteindelijke welzijn is gebaseerd. Een belangrijke plaats neemt de biodiversiteiten en de producten en diensten die het ecosysteem ons levert daarin. Zij vormen ons natuurlijk kapitaal waar zonder een wereldeconomie onmogelijk kan floreren. Om langer gebruik te kunnen maken van de grondstoffen zal de wereldeconomie langzaam maar zeker van een lineaire naar een circulaire economie moeten gaan. In dat nieuwe denken, in de nieuwe economie, de "circulaire economie", zal in de ontwerpfase al rekening gehouden moeten worden met dat de bestanddelen van een product na gebruik opnieuw ingezet moeten kunnen worden. Op deze wijze kan op het gebruik van grondstoffen en energie bespaart worden.

In Europa maakt men zich zorgen over de kwaliteit en diversiteit van het mariene milieu. Gevreesd wordt dat zonder maatregelen de toestand van de Europese wateren zal verslechteren en achteruitgaan. Om dit te voorkomen is de Europese Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) opgesteld. Hierin worden de Europese lidstaten verplicht tot het vaststellen van een mariene strategie, die gericht is op bescherming, behoud en herstel van het mariene milieu (een goede milieutoestand (GMT) van de Noordzee in 2020), waarbij een duurzaam gebruik van de Noordzee een uitgangspunt is. Door de KRM te koppelen aan het beleid voor volksgezondheid, recreatie en economische groei, kunnen flinke stappen gezet worden om de negatieve effecten op de zeeën te minimaliseren.

In overleg met stakeholders is in 2012- 2014 een lijst van veelbelovende maatregelen opgesteld. Ook is in Nederland met een groot aantal partijen het Ketenakkoord Kunststof Kringloop gesloten. Kunststofafval zorgt voor een snel groeiend wereldprobleem en het levert een belangrijke bijdrage aan de problematiek van mariene zwerfvuil. Dit heeft consequenties voor het zeemilieu en de mens. Door het Ketenakkoord Kunststof Kringloop werken maatschappelijke organisaties, bedrijven, kennisinstellingen en overheden met elkaar gezamenlijk aan het oplossen en voorkomen van plastic zwerfvuil en het terughalen van plastic uit het milieu (inclusief de rivieren en oceanen). Eén van de doelen is om plastic zwerfafval op zee, in de rivieren, op stranden en op straat op te ruimen en verder te voorkomen.

De Green Deal is een instrument van het Rijk waarbij zij bedrijven en maatschappelijke organisaties stimuleert om duurzame plannen uit te voeren, onder meer op het gebied van energie, klimaat, water, grondstoffen, mobiliteit, economie, bouw en voedsel. De overheid heeft daarbij de intentie om belemmeringen voor het bereiken van duurzame oplossingen, zoals bijvoorbeeld stugge regelgeving, weg te nemen. Het doel daarbij is dat verduurzaming rendabeler wordt. Dit document beschrijft de aanpak van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee. Op 20 november 2014 hebben 18 partijen de Green Deal Visserij voor een Schone Zee ondertekend.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

2. Specifieke overwegingen Green Deal Visserij voor een Schone Zee:

De Green Deal Visserij voor een Schone Zee levert een bijdrage aan de Nederlandse opgave vanuit de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM) om zwerfvuil in de Noordzee te verminderen en komt tegemoet aan het streven van het kabinet en partijen in de samenleving om onze economie via een groene groei strategie te transformeren naar een circulaire economie. De deelnemende partijen zijn zich ervan bewust dat in het kader van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee tevens verbindingen bestaan met het Ketenakkoord Kunststofkringloop en de Green Deal Scheepsafval keten. De deelnemende partijen hebben de ambitie om de hele visserijketen te betrekken, om de maritieme afvalkringloop te sluiten door afvalpreventie, afvalmanagement in havens en aan boord en afgifte-maximalisatie van verschillende afvalstromen vanuit de visserij. De kringloop aan land wordt verder gesloten door het ingezamelde scheepsafval zoveel mogelijk te recyclen. Als resultaat zal in 2020 de hoeveelheid afval in zee vanuit de Nederlandse visserijsector belangrijk zijn afgenomen. De reikwijdte van deze Green Deal is nationaal, maar gezien het grensoverschrijdende karakter van de visserij en van zwerfvuil is het wenselijk dat afspraken uit deze Green Deal internationaal worden uitgedragen en zoveel mogelijk internationaal als “best practices” worden nagevolgd. Iedere haven zal op grond van het Besluit havenontvangstvoorzieningen moeten beschikken over een VisHAP.

3. Doelstellingen

Op 20 november 2014 is de Green Deal Visserij voor een Schone Zee getekend. De Green Deal heeft de ambitie dat de hoeveelheid afval in zee vanuit de Nederlandse visserijsector in 2020 belangrijk is afgenomen. Voor dit doeleinde wordt de hele visserijketen betrokken zodat in 2020:

- vissersschepen “Fishing for Litter” afval, huishoudelijk afval en operationeel afval (afval uit de bedrijfsvoering en vistuig) apart aan boord opslaan en afgeven;
- visserijhavens de aangeboden afvalstromen op toereikende wijze en zonder oponthoud voor de vissers faciliteren;
- het ‘Fishing for Litter’ programma wordt gecontinueerd en zo mogelijk uitgebreid
- 95% van operationeel afval en van ‘Fishing for Litter’ afval wordt gerecycleerd of nuttig toegepast.

4. Financiering

RWS Zee en Delta (ministerie van I en M) stelt een jaarlijkse financiële bijdrage beschikbaar aan KIMO Nederland en België voor de uitvoering en centrale coördinatie van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee.

5. Uitvoeringsprogramma

In dit uitvoeringsprogramma komen de volgende punten aan de orde:

- a) Taakverdeling Kimo / Rijksoverheid
- b) Het instellen van de regiegroep en het vaststellen van het vergaderrooster 2015
- c) Vergaderingen en taken voorzitter en secretaris
- d) Implementatieplan voor acties opstellen
- e) Het opstellen van een monitoringsprogramma
- f) Het werven van nieuwe partners in de Green Deal
- g) Het onderhouden van contacten met participanten
- h) Het opstellen van een tussentijds- en een jaarverslag
- i) Bilateraal overleg tussen KIMO en RWS Zee en Delta.
- j) Centraal overleg
- k) Besluitvorming
- l) Vergaderrooster

Ad a) Taakverdeling

KIMO Nederland en België verzorgt aan de hand van een uitvoeringprogramma de centrale coördinatie van deze Green Deal.

IenM faciliteert en begeleidt deze Green Deal vanuit de Rijksoverheid. IenM ondersteunt KIMO NL en België bij de centrale coördinatie en is verantwoordelijk voor het bijhouden van de voortgang van deze Green Deal (overzicht acties updaten). KIMO geeft regelmatig een update over de voortgang aan IenM (ongeveer elke twee weken).

Voor de controle op de uitvoering van de Green Deal Visserij voor een Schone Zee zal een werkgroep, hierna te noemen regiegroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de deelnemende partijen. De regiegroep wordt belast met de controle en toezicht en geeft sturing aan de uitvoering.

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Ad b) Het instellen van de regiegroep

Het succes van de Green Deal is afhankelijk van de betrokkenheid van alle belanghebbenden en in het bijzonder die van de ingestelde regiegroep. In december 2014 is de regiegroep samengesteld. Deze regiegroep bestaat uit vertegenwoordigers uit de visserij, havens, afvalverwerkers, overheid en maatschappelijke organisaties. De regiegroep staat onder leiding van een onafhankelijke voorzitter.

Leden van de regiegroep zijn:

Mevr. A. Korf, voorzitter
Dhr. W. van Broekhoven, VisNed
Dhr. D. van Mullem, directeur Bek en Verburg
Dhr. K. Baas, Bek en Verburg
Mevr. A. van Santen, Port of Den Helder
Dhr. G.J. Reinders, Groningen Seaports
Dhr. A. de Boer, directeur, Rederij L. de Boer en Zn
Dhr. M. Drijver C.P.O. & Beheergroep Texel
Mevr. M. Erfeling, adviseur RWS Zee en Delta (min I en M)
Dhr. B. Veerman, KIMO Nederland en België, secretaris
Dhr. M. Mannaart, KIMO Nederland en België

De regiegroep heeft als belangrijkste taak het vervullen van een initiërende, signalerende en op doelstellingen bijsturende rol ten aanzien van de Green Deal. Deze taak kan nader worden omschreven als het regelmatig beoordelen van het projectresultaat, de projectdoelstelling en de projectrisico's aan de hand van rapportages. Tussentijds of na afronding van een projectfase zal de regiegroep moeten bekijken of de projectresultaten voldoende zijn, de projectdoelstellingen nog gelden en de projectrisico's aanvaardbaar zijn en/of in voldoende mate worden afgedekt. Deze taak van de regiegroep impliceert dat de leden van de regiegroep goed op de hoogte dienen te zijn van de status en voortgang van het project. In de uitvoering zal KIMO Nederland en België de leden van de regiegroep tijdig informeren en klankborden. De regiegroep vergadert minimaal twee keer per jaar en indien nodig wordt de regiegroep daarnaast bij elkaar geroepen voor overleg. De vergadering wordt in overleg met betrokkenen voorbereid en de agenda vastgelegd. De regiegroep komt voor het eerst op 26 februari 2015 bijeen waarbij het vergaderrooster voor 2015 wordt vastgelegd.

Ad c) Vergaderingen en taken voorzitter en secretaris

Voor de Green Deal Visserij voor een Schone Zee is een onafhankelijke voorzitter aangewezen en wordt door KIMO Nederland en België het secretariaat verzorgd.

De voorzitter:

bepaalt in overleg met de regiegroep waar de vergadering gehouden wordt,
bepaalt in overleg met de regiegroep de datum en het tijdstip van het volgende overleg,
stelt samen met de secretaris de agenda op,
zorgt dat er een besluit komt waar de meerderheid van de groep het mee eens is,
let erop dat de gemaakte afspraken worden uitgevoerd.

De secretaris:

stelt samen met de voorzitter de agenda op,
maakt de afspraak voor de vergaderruimte op de geplande dag en tijdstip,
nodigt de leden van de regiegroep uit,
stuurt de agenda en alle informatie voor de vergadering op aan alle leden,
maakt notulen en houdt de afsprakenlijst bij.

Ad d) Opstellen van voortgangsoverzicht acties

In een tabel wordt de voortgang van de acties bij gehouden. De regieroepe beslist aan welke actie prioriteit wordt gegeven. Naar verwachting wordt begonnen met:

- Opstellen van een plan voor een voorbeeld haven: In overleg met een visserijhaven zal door KIMO Nederland en België een plan worden opgesteld dat als voorbeeld dienst kan doen voor andere visserijhavens. Hierbij zal de afgifte mogelijkheid, de ontvangstvoorziening en de verwerking in beeld worden gebracht. Daarnaast zal de betrokkenheid van de vissers, havenmedewerkers en van de afvalverwerker in beeld gebracht worden. Het ligt in het voornemen om dit plan in het eerste kwartaal van 2015 af te ronden.
- Opstellen van overzicht van afvalbeheer in visserijhavens (faciliteiten en financiering)
- Opstellen van best practices en minimum voorzieningen voor visserijhavens

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Ad e) Monitoringsprogramma: procesmonitoring en monitoring van de effectiviteit

Procesmonitoring (input voor Green Deal Actie art. 17)

Gedurende de periode tot 2020 zal onderzoek worden uitgevoerd naar de voortgang van de afspraken zoals deze zijn vastgelegd in onderhavige Green Deal.

Het monitoringsprogramma heeft als doel om vast te stellen of gemaakte afspraken worden nagekomen en of de werking van de Green Deal het gewenste resultaat oplevert. Hierbij wordt uitgegaan van de doelstellingen die in de Green Deal Visserij voor een Schone Zee onder artikel 1: Doelen en definities zijn vastgelegd en ondertekend. Het is van belang dat de regiegroep en het ministerie op de hoogte is van eventuele nieuwe ontwikkelingen en dat tijdig gesignaleerd wordt wanneer doelstellingen niet worden gerealiseerd of dat van gemaakte afspraken gemotiveerd wordt afgeweken. De voortgang zal in een overzicht worden bijgehouden. Na de informatie kan beoordeeld worden welke impact de nieuw ontstane situatie met zich meebrengt en welke stappen verder genomen dienen te worden. Per deelnemer zal gecontroleerd worden of de afspraken die gemaakt en vastgelegd zijn in de Green Deal worden nakomen. Hiervoor zal een standaard formulier worden opgesteld die voor alle partijen van toepassing is. Minimaal eens per jaar wordt de participant bezocht en de voortgang en eventuele problemen besproken. Van de bezoeken en ingeleverde gegevens wordt verslag opgemaakt.

De resultaten van de monitoring worden half- en jaarlijks in een verslag vastgelegd en via de regiegroep aangeboden aan het ministerie I en M. KIMO Nederland en België zal in het eerste kwartaal van 2015 het monitoringsprogramma opstellen en met de regiegroep leden bespreken.

Uitkomsten van de inzagelegging worden meegenomen in de eerste evaluatie (GD Art. 17.2). Het evaluatietijdpunt moet hierop afgestemd zijn.

Monitoring van de effectiviteit (Green Deal actie art. 8)

Voor de vervuiling van de zeeën zal het monitoringsprogramma van de OSPAR dat in Nederland op vier stranden wordt uitgevoerd gebruikt worden als indicator. Het monitoren van de effectiviteit van enkele acties wordt verder met de regiegroep en de ondertekenaars uitgewerkt.

Ad f) Het werven van nieuwe partners

De Green Deal Visserij voor een Schone Zee is op 20 november 2014 tijdens het symposium van KIMO Nederland en België op het Forteiland in IJmuiden door achttien participanten ondertekend. Het betreft de ministeries van Infrastructuur en Milieu en van Economische Zaken, zeven havens, drie gemeenten, één visserij organisatie, twee afvalstoffen inzamelaars, twee maatschappelijke organisaties en KIMO de vereniging van kustgemeenten. Vooral de visserijsector ontbreekt bij de ondergetekenden van de Green Deal Visserij voor Schone Zee. Het is van eminent belang dat alle mogelijke participanten vanuit havens, visserijsector, afvalverwerkers en gemeenten deelnemen aan de Green Deal om de doelstellingen geformuleerd onder artikel 1 van de Green Deal Visserij voor Schone Zee te kunnen realiseren. Hiertoe zal een intensieve wervingscampagne worden opgezet waarbij de verschillende kandidaat participanten vanuit de verschillende disciplines zullen worden benaderd. In overleg met het ministerie van I en M zal een werkwijze en rooster worden opgesteld om deze partijen te benaderen. KIMO Nederland en België heeft het voornemen om dit wervingsprogramma in het eerste kwartaal van 2015 op te zetten. Dit programma zal in de mei vergadering van de regiegroep worden besproken.

Ad g) Het onderhouden van contacten met participanten

Om de betrokkenheid van de participanten te waarborgen is het noodzakelijk om de deelnemende partijen meerdere malen per jaar te informeren over voortgang en resultaten. Dit zal zowel digitaal als per nieuwsbrief of schrijven plaatsvinden. Eens per jaar zal een centraal overleg worden georganiseerd waarvoor alle partijen en kandidaat partijen zullen worden uitgenodigd. Dit centrale overleg wordt in samenwerking met de regiegroep georganiseerd. Naast deze informatie zal twee keer per jaar via een persbericht getracht worden om een breed publiek te informeren.

Ad h) Opstellen tussentijds- en jaarverslag

Om de voortgang te bewaken zal voorafgaande aan de regiegroep vergadering in mei een tussen rapport worden gepubliceerd met een globale voortgang en de plus- en minpunten die zich in het project voordoen. In het najaar voorafgaande aan de regiegroep vergadering zal een concept jaarverslag worden opgesteld met alle bevindingen van dat jaar en aanbevelingen voor het daarop volgende jaar.

Ad i) Bilateraal overleg met ministerie

Minimaal vindt zes keer per jaar overleg plaats met RWS Zee en Delta (ministerie van I en M).

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Ad J) Centraal overleg

Jaarlijks vinder er twee centrale overleggen plaats. Dit centraal overleg bestaat uit participanten en of organisaties die de Green Deal Visserij voor een Schone Zee hebben ondertekend (Zie bijlage II). Participanten die overwegen de Green Deal te ondertekenen worden eveneens voor het centrale overleg uitgenodigd. Het centraal overleg is sturend in het beleid ten aanzien van de Green Deal. Op het centraal overleg in de tweede helft van 2015 zal een moment van officiële ondertekening van nieuwe participanten worden gecreëerd.

Ad k) Besluitvorming

Besluitvorming vindt plaats in het centraal overleg Green Deal voor een Schone Zee dat twee keer per vergaderd. De planvoorbereiding en de uitvoering van de besluiten worden door de regiegroep gecoördineerd en gecontroleerd.

Ad l) Tijdsplan, vergaderrooster

2015

26 Februari 2015	Regiegroep bijeenkomst
Juni 2015	Centraal overleg Gemeentehuis Urk
27 mei 2015	Regiegroep bijeenkomsten Den Helder
Oktober 2015	Evaluatie (tussenrapportage)
Mei 2015	Tussen verslag
December 2015	Jaarverslag

Bijlage I Overzicht deelnemers aan de Regiegroep

1. Ambassadeur KIMO, mevr. A. Korf
2. Bek en Verburg, dhr. D. van Mullem
3. Bek en Verburg, dhr. K. Baas
4. Port of Den Helder, Mevr. A. van Santen
5. Groningen Seaports, dhr. G.J. Reinders
6. Rederij L. de Boer en Zn, dhr. A de Boer
7. M. Drijver, C.P.O. & Beheergroep Texel
8. RWS Zee en Delta, mevr. M. Erfeling
9. KIMO Nederland en België, dhr. B. Veerman
10. KIMO Nederland en België, dhr. M. Mannaart
11. VisNed, dhr. W. van Broekhoven

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Bijlage II, Overzicht ondertekende partijen op 20 november 2014

1. De Minister van Infrastructuur en Milieu, mevr. M. H. Schultz van Haegen
2. De Staatssecretaris van Economische Zaken, mevr. S.A.M. Dijksma
3. De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, mevr. W.J. Mansveld
4. VisNed, dhr. W. Visser
5. Port of Den Helder, dhr. P. H. Kolff
6. Zeehaven IJmuiden N.V., dhr. P.H.L.M. van de Meerakker
7. Groningen Seaports, dhr. H.D. Post
8. Haven Lauwersoog, dhr. H.D. Post
9. Haven Den Oever, dhr. Th. J. Meskers
10. Gemeente Hollands Kroon, dhr. Th. J. Meskers
11. Haven Scheveningen, dhr. M. Meinster
12. Gemeente Den Haag, dhr. M. Meinster
13. Gemeente Harlingen, dhr. W.R. Sluiter
14. KIMO Nederland en België, dhr. R. te Beest
15. Bek & Verburg B.V., dhr. D. van Mullem
16. Maritieme Afvalstoffen Inzameling Nederland B.V., dhr. W. van der Linden
17. Stichting De Noordzee, dhr. E. Leemans
18. Stichting ProSea Marine Education, dhr. E. Bogaard

Bijlage III, Overzicht potentiële kandidaten voor ondertekening

1. Haven Vlissingen
 2. Haven Breskens (RWS Zeeland)
 3. Gemeente Sluis
 4. Gemeente Vlissingen
 5. Gemeente Noord Beveland
 6. Haven Colijnsplaat
 7. Gemeente Texel
 8. Haven Oudeschild (wie, de CIV Texel?)
 9. Haven Terschelling (welke partij is dit?)
 10. Gemeente Terschelling
 11. Visafslag Urk / Visveiling Urk en Harlingen?
 12. Haven Harlingen
 13. Nederlandse Visserijbond
 14. Coöperatieve producenten organisatie Visserij (CPO)
 15. Rederijen – Redersvereniging voor de Zeevisserij
 16. Mossel visserij, Zeeland
 17. Haven Stellendam (UFA of gemeente Goeree Overflakkee?)
 18. Haven Yrseke
 19. SITA
- Ad 15) CPO Visserij

- a) CPO Urk U
- b) CPO Wieringen UA
- c) CPO en Beheergroep Delta Zuid UA
- d) CPO West
- e) CPO en beheergroep Texel UA
- f) PO Mosselcultuur
- g) CPO Kokkelvisserij UA
- h) PO Redersvereniging
- i) Nederlandse Oostervereniging
- j) Internationale Garnalen PO Rousant UA

Green Deal Visserij voor een Schone Zee

Green Deal

Bijlage IV Activiteiten overzicht

11 juni 2015	visserijdagen	Stellendam
22 augustus 2015	dag van de garnaal	Zoutkamp
16 juli 2015	Visfestival	Den Oever
27 juni 2015	visserijdagen	Katwijk
14 april 2015	Opening tentoonstelling	Vlieland
12 juni 2015	Opening tentoonstelling	Lauwersoog
10 september 2015	Opening tentoonstelling	Katwijk
5 november 2015	Opening tentoonstelling	Goeree Overflakkee

Green Deal

